

Södertörns Högskola

Institutionen för ekonomi och företagande

Företagsekonomi

Kandidatuppsats 10 p

Handledare: Karl Gratzner och Besrat Tesfaye

Höstterminen 2006

Inställningen till revisionspliktens avskaffande
– En studie ur små aktiebolags- och intressentperspektiv

Författare:
Birhan Akdag och Homan Sadat

Sammanfattning

- Uppsatsens titel: Inställningen till revisionspliktens avskaffande, *en studie ur små aktiebolags- och intressent perspektiv*
- Kurs: Företagsekonomi, kandidatuppsats 10 p
- Seminariedatum: 13 december 2006
- Författare: Birhan Akdag och Homan Sadat
- Handledare: Karl Gratzner och Besrat Tesfaye
- Syfte: Syftet med denna uppsats är att få en uppfattning om vilken inställning små aktiebolag samt deras intressenter i Sverige har gentemot revisionsplikten samt vilka positiva respektive negativa effekter en slopad revisionsplikt kan ha för företagen. Utifrån de intervjuer som görs vill vi kunna bilda oss en uppfattning om de olika aktörernas inställning till revisionsplikten.
- Metod: För att få svar på frågeställningarna i uppsatsen har vi använt oss av kvalitativ metod. Uppsatsen är baserad på strukturerade intervjuer.
- Empiri: Vårt empiriska material består av 10 intervjuer varav fyra företag, tre revisorer och tre intressenter.
- Slutsatser: Vår undersökning kommer fram till att företagen anser kostnaderna för revisionen för höga småföretagen något som både revisorerna och intressenterna håller med om. Detta menar vi leder till att företagen har svårt att se nyttan med revisionen. Dagens revisionsstandarder är anpassade för större företag och detta leder till de höga kostnaderna. För att företagen ska uppleva nyttan med revisionen måste dagens revisionsstandard omarbetas och anpassas till småföretag. Att avskaffa revisionsplikten helt kan leda till sämre revisionskvalité samt att kontrollen av företagets räkenskaper blir svårare.

Förord

Först och främst vill vi tacka alla våra respondenter för att de har tagit sig tid och medverkat i vår undersökning. Vi vill också tacka Christina Eriksson på revisorssamfundet som har hjälpt oss att komma i kontakt med revisorer, samt bidragit med sina goda idéer och synpunkter. Vi tackar även våra opponenter som har gett oss respons och konstruktiv kritik vilket har bidragit till att förbättra uppsatsen. Avslutningsvis vill vi passa på att tacka våra handledare som bidragit handledning och synpunkter.

Stockholm, 2006-12-15

Birhan Akdag

Homan Sadat

Förkortningslista

ABL	Aktiebolagslag
BFN	Bokföringsnämnden
SRS	Svenska revisorssamfundet
ÅRL	Årsredovisningslag
FAR	Föreningen för revisionsbyråbranschen
IFRS	International Financial Reporting Standards
FASB	Financial Accounting Standards Board
EB	Ekobrottsmyndigheten
IASB	International Accounting Standards Board
BRÅ	Brottsförebyggande rådet
BFNAR	Bokföringsnämndens allmänna råd
EU	Europeiska unionen
EG	Europeiska gemenskapen

1. Inledning.....	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Problemdiskussion	9
1.3 Problemformulering	10
1.4 Syfte	10
1.5 Avgränsningar	10
2. Förförståelse	11
2.1 Vad är redovisning?	11
2.2 Två typer av redovisning.....	12
2.2.1 Externredovisning	12
2.2.2 Internredovisning	13
2.3 Redovisningen i Sverige.....	14
2.4 Revisorns roll i företaget.....	15
2.5 Revisorns anmälningsskyldighet.....	16
2.6 Rättvisande bild.....	17
3. Metod	19
3.1 Val av metod	19
3.2 Tillvägagångssätt.....	20
3.3 Intervjuer	21
3.4 Presentation	21
3.5 Informationsinsamling och Data	22
3.5.1 Primärdata	22
3.5.2 Sekundärdata	22
3.5.3 Litteratur.....	22
3.6 Tillförlitlighet och trovärdighet.....	23
4. Teoretisk referensram.....	24
4.1 Cost-benefit analys.....	24
4.2 Intressentmodellen	25
5. Empiri.....	27
5.1 Presentation av företag	27
5.1.1 Företag 1.....	27
5.1.2 Företag 2.....	27
5.1.3 Företag 3.....	28
5.1.4 Företag 4.....	28
5.2 Presentation av intervjuer med företag.....	29
5.3 Presentation av revisorer	32
5.3.1 Revisor A.....	32
5.3.2 Revisor B.....	33
5.3.3 Revisor C.....	33
5.4 Presentation av intervjuer med revisorer.....	34
5.6 Presentation av intervju med Lennart Berg på ekobrottsmyndigheten	38
5.7 Presentation av Företagarna	40
5.8 Presentation av intervju med Karin Berggren på Företagarna	40
5.9 Presentation av GE Money bank.....	42
5.10 Presentation av intervju med Andreas Öhman på GE Money bank.....	43
5.11 Sammanställningstabell.....	44
6. Analys.....	45
6.1 Betydelsen av revision	45
6.2 Nyttan och kostnaderna av revisionen	47

---

7. Slutsatser och diskussion.....	50
7.1 Slutsats	50
7.2 Diskussion	52
7.3 Förslag till fortsatt forskning.....	54

---

8. Referenslista	55
8.1 Tryckta källor	55
8.1.1 Böcker	55
8.1.2 Rapporter	55
8.1.3 Tidningsartiklar	56
8.2 Muntliga källor.....	56

Bilaga 1. Företagsintervjuer	57
Bilaga 2. Revisors intervjuer	66
Bilaga 3. Intressentintervjuer	74
Bilaga 4. Intervjumallar.....	83

---

1. Inledning

I detta avsnitt ges en inledande överblick av uppsatsämnet. I början av kapitlet görs en bakgrundsbeskrivning. Därefter framställs problemdiskussionen, problemformulering och syfte. I syftet redogörs uppsatsens avgränsningar. Avslutningsvis ges en översikt och förståelse för de begrepp som kommer att användas i uppsatsen.

1.1 Bakgrund

1983 infördes revisionsplikten i Sverige. Revisionsplikt innebär att aktiebolag i Sverige måste ha en godkänd eller auktoriserad revisor. Under senare år har dock revisionspliktens nytta varit omdebatterad, med hänsyn till att de flesta EU-länder har avskaffat eller underlättat revisionsvillkoren för småföretag. I och med Sveriges inträde i EU och den allt mer globaliserade ekonomin anser kritiker att även Sverige bör anpassa sig efter omvärlden. Inom en stor del av EU-området har länderna valt att helt slopa revisionsplikten för små aktiebolag. Detta har motiverats med att en slopad revisionsplikt ska ge bättre konkurrensvillkor i form av lägre kostnader. Även de skandinaviska länderna har börjat se över sina regler för revisionen. Sedan mars 2005 finns det i Danmark ett förslag om undantag från revisionsplikten för småföretag¹. I Finland finns redan vissa förenklingar för små och medelstora aktiebolag², dock finns förslag där en slopad revisionsplikt föreslås³. Bland annat dessa faktorer har varit grunden för Svenskt näringslivs begäran om en slopad revisionsplikt i Sverige⁴.

När revisionsplikten infördes i Sverige motiverades detta med att revisionsplikten skulle bidra till att minska ekonomisk brottslighet. I en rapport som togs fram av Brottsförebyggande rådet menade författarna att ekonomisk brottslighet var mest förekommande i små ägarledda aktiebolag. Detta mot bakgrund av att bolagsformen till viss del befriar ägaren och ledningen från personligt betalningsansvar.⁵

---

¹ Halling, P, *Debatten går het i Norden*. Balans. 3/2005. s.17

² Svenskt näringsliv, *Begäran om översyn av revisionsplikten*. 22/6-05. s.7

³ Halling, P, *Debatten går het i Norden*, Balans 3/2005. s.17

⁴ se rapporten *Begäran om översyn av revisionsplikten*

⁵ BRÅ, *Revisorns verksamhet.*, 1978:2

Svenskt näringsliv har varit en stark motståndare till revisionsplikten i Sverige. De menar att Sverige måste anpassa sig till omvärlden för att svenska företag inte ska bli mindre konkurrenskraftiga. Samtidigt menar de att det är svårt att se vilka fördelar som revisionsplikten medför. Svenskt näringsliv anser att, då det är svårt att identifiera fördelarna som revisionsplikten bidrar med bör regelverket ses över. Sommaren 2005 framförde Svenskt näringsliv sin begäran om en slopad revisionsplikt till justitiedepartementet i ett PM. I detta PM diskuteras bla avskaffandet av revisionsplikten i England. Under en tioårsperiod med början 1990 valde makthavarna att underlätta revisionsplikten för småföretag i England. Gradvis ledde detta till att revisionsplikten för småföretag har slopats helt.⁶

Som vanligt finns det även här två sidor i debatten. Svenska revisorssamfundets ordförande Per-Olof Andersson menar att revisionsplikten bidrar till att banker inte behöver lägga ner resurser på att samla information om företaget då det redan är reviderat. Han skriver vidare att revisionen fungerar som ett internt och externt kontrollsystem som både är pålitlig och informativ. Andersson menar också att i företag där en revisor finns närvarande är det lättare att upptäcka ekonomiska krissituationer. Den kompetens och kunskap som revisorn tillför företaget hjälper till att förebygga konkurser och borgenärsbrott.⁷

Flera statliga myndigheter och organ har också valt att ta ställning i debatten om revisionsplikten. Bla skriver Vilhelm Andersson skattedirektör på Skatteverket att revisorns arbete bidrar till att företagens rapporter får en kvalitetshöjning. Han menar att revisionsberättelsen är av stor betydelse i deras arbete.⁸

*”Får vi in en oren revisionsberättelse är det en signal för oss att titta närmare på företaget. Många gånger har dock problemet rättats till innan vi kontrollerar. Det är det som är den stora fördelen med revisionsplikt”*⁹

---

⁶ Thorell P, Norberg C, *Revisionsplikten i små aktiebolag*, mars 2005. s.25

⁷ Andersson P-O, *Revisorerna tillför företagsekonomisk kompetens*. Balans 4/2005. s.33

⁸ Precht E, *Skatteverket samarbetar gärna med landets revisorer*. Balans 5/2005. s.23

⁹ Vilhem Andersson, skattedirektör. Balans 5/2005.

1.2 Problemdiskussion

När en lagändring genomförs får detta både positiva och negativa konsekvenser för olika aktörer som påverkas av ändringen. Konsekvenserna av en slopad revisionsplikt oavsett om dessa är bra eller dåliga påverkar först och främst företagen. Dock finns det många intressentgrupper som direkt eller indirekt kommer att drabbas av en slopad revisionsplikt¹⁰.

Denna uppsats kommer att utgå ifrån småföretagare och intressenters inställning till revisionsplikten. Redovisningen är idag ett väldigt komplex område. Det krävs både teoretiska kunskaper samt stor praktisk erfarenhet för att behärska de arbetsuppgifter som en revisor står inför. I takt med att samhället förändras ändras också normer och standarder för hur olika redovisningsproblem bör hanteras. Redovisningen är under ständiga förändringar och kräver ständig förnyelse och uppdatering av kunskaper för yrkesutövarna.

Med bakgrund till detta tror vi att det kan vara svårt för egenföretagare att kunna sätta sig in i området. I en undersökning som gjordes maj 2005 av Demoskop i samarbete med Svenskt näringsliv menade 66 % av de tillfrågade företagen att de skulle fortsätta anlita en revisor även om revisionsplikten avskaffats.¹¹ Detta är något som vi anser tyder på att småföretagare inte känner sig helt orienterade inom redovisningsområdet och behöver därför utomstående hjälp med sin redovisning¹².

En slopad revisionsplikt kan få direkta eller indirekta konsekvenser för företagens intressenter. Exempel på olika intressenter som företag har är bla banker, kunder, aktieägare (i de fall där ägandet är avskilt från bolagsstyrningen) och leverantörer. Därför anser vi att det är viktigt att även ta hänsyn till intressenterna i en diskussion om revisionsplikten och dess framtid. Exempel finns där banker kräver att deras låntagare ska ha en revisor som ser över företagets räkenskaper¹³. Den fråga som då uppstår är, huruvida en lagändring ger någon reell förändring i frågor som kreditbedömning och ägande. Trots att en lagändring sker kan banker och leverantörer kräva att företag anlitar en revisor i samband med kreditgivning.

---

¹⁰ En närmare redogörelse för vad vi menar med intressenter kommer längre fram i uppsatsen.

¹¹ I undersökningen tillfrågades 505 småföretagare

¹² Uvell M, Selberg A, *Mikroföretag om revisionsplikten*. Internetundersökning, maj 2005

¹³ Öhman A, Säljchef på GE-Moneybank, 28/3-2006

1.3 Problemformulering

I denna uppsats kommer vi att undersöka, *vilken inställning småföretagen och deras intressenter har till ett eventuellt avskaffande av revisionsplikten för småföretagen?* Detta kommer att vara vår utgångspunkt vid de intervjuer som görs. För att få en bättre inblick i problemområdet kommer vi även försöka se detta ur ett intressent perspektiv.

1.4 Syfte

Syftet med denna uppsats är att få en uppfattning om vilken inställning små aktiebolag samt deras intressenter i Sverige har gentemot revisionsplikten samt vilka positiva respektive negativa effekter en slopad revisionsplikt kan ha för företagen. Utifrån de intervjuer som görs vill vi kunna bilda oss en uppfattning om de olika aktörernas inställning till revisionsplikten. Då vi även kommer att ta hänsyn till vad olika intressenter har för åsikter inom området är det intressant att se hur väl företagets bild av revisionsplikten stämmer in på intressenters.

1.5 Avgränsningar

Vi kommer att avgränsa undersökningen till små aktiebolag i Sverige. Med små aktiebolag menar vi i denna uppsats, aktiebolag som har färre än 10 anställda och en omsättning som understiger 24 miljoner kronor (de i årsredovisningslagen sk 10/24 bolagen). I årsredovisningslagen förekommer vissa undantag för 10/24 bolagen i samband med upprättande av koncernredovisning¹⁴. Detta har bidragit till att BFN i sin kategorisering av företag valt att kalla 10/24 bolagen för småföretag¹⁵. Därför har vi valt att undersöka dessa företag då det är denna grupp som aktualiseras i debatten om revisionsplikten. Vi kommer inte att avgränsa oss till en specifik bransch. Dock kommer vi endast att behandla företag som är verksamma inom stockholmsområdet. Framförallt är det ägarledda aktiebolag som är aktuella då en av revisionens viktiga funktioner är att skydda aktieägare från företagsledningen. I ägarledda aktiebolag finns ingen konflikt mellan ägarna och bolagsstyrningen då dessa är samma personer.

---

¹⁴ Årsredovisningslag (1995:1554) 7:3

¹⁵ BFNAR (2000:2)

---

2. Förförståelse

I detta avsnitt kommer vi att förtydliga och förklara centrala begrepp som vi använder oss av i uppsatsen. Avsnittet är till för att underlätta uppsatsläsningen för läsarna. Inledningsvis ger vi en beskrivning kring ämnet redovisning och redogör för revisorns arbete och roll i ett företag. Vi avslutar avsnittet med att närmare förklara och förtydliga de begrepp som vi använder oss av i uppsatsen.

2.1 Vad är redovisning?

Spår av redovisning kan hittas från så långt som 4000 år tillbaka i tiden¹⁶. Den enklaste formen av redovisning bestod endast av minnesanteckningar. Här gjordes då enklare anteckningar om köpmännens skulder och fordringar. Bland köpmännen i Ostindiska kompaniet uppstod den första formen av aktiebolag. Då köpmännen sålde sina turer på de olika båtarna till varandra uppstod ett behov av att redovisa resultaten för kommande köpare¹⁷. Således ledde kapitalismens utveckling till att utförligare rapporteringar om företagets räkenskaper behövdes. Idag är redovisningen ett väldigt komplext område. Utvecklingen har varit enorm inom området samtidigt som komplexiteten har ökat. Under senare år har det gjorts försök från olika normgivare för att uppnå en internationell harmonisering av redovisningen¹⁸. Normgivare som FASB och IAS samarbetar närmare för att utveckla rekommendationer med syfte att öka jämförbarheten på den internationella arenan.

Inom redovisningen finns ett antal begrepp och antaganden som ligger till grunden för hur redovisningen ska utvecklas. Ett av redovisningens huvudmål är att öka jämförbarheten mellan företag, därför utvecklas normer och lagar som företag inom ett område ska tillämpa¹⁹. En annan av redovisningens viktiga uppgifter är att lämna information till interna och externa intressenter²⁰. Den information som lämnas i redovisningen ska vara relevant och följa god

---

¹⁶ Artsberg K (2003), *redovisningsteori -policy och -praxis*. Liber Ekonomi. Malmö. s. 13

¹⁷ Föreläsning, redovisningsteori och praxis, Bengt Johansson. Södertörns högskola 25/1-2006

¹⁸ Nilsson S (1999), *redovisningens normer och normbildare*. Studentlitteratur. Lund. s. 11

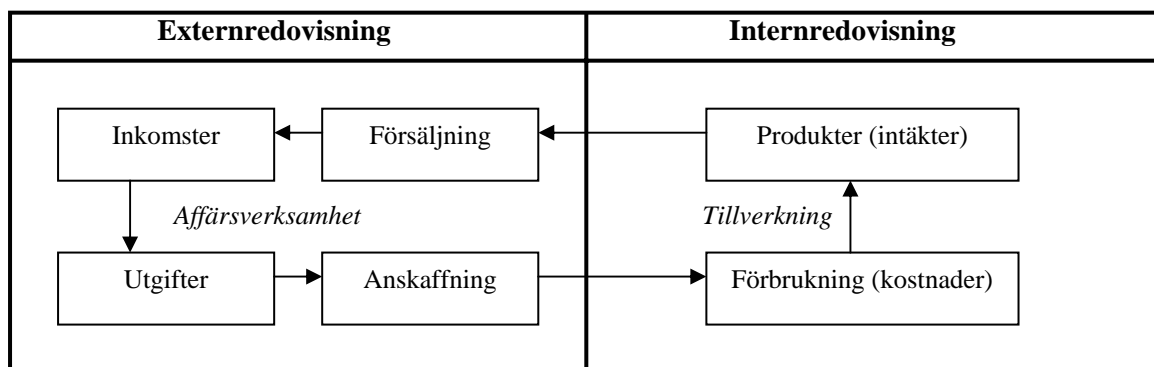
¹⁹ Nilsson S (1999), *redovisningens normer och normbildare*. Studentlitteratur. Lund. s. 38

²⁰ Artsberg K (2003), *redovisningsteori -policy och -praxis*. Liber Ekonomi. Malmö. s. 15

redovisningssed. Att informationen ska vara relevant innebär att någon ska ha användning av den information som lämnas. I praktiken ska informationen som lämnas underlätta för en användare att göra en bedömning av en inträffad händelse²¹.

2.2 Två typer av redovisning

När vi använder oss av begreppet redovisning i denna uppsats syftar vi på externredovisning. Många företag använder sig dock av både intern och externredovisning, därför är det viktigt att klargöra de skillnader som finns mellan extern- och internredovisning. Figur 1 ger en bild över hur ett företags redovisning kan delas in i två delar. Indelningen är gjord efter vilken del av verksamheten som kan sägas tillhöra intern- respektive externredovisning.

Figur 1. Redovisningens inriktning i ett företag.

Källa: Karlsson I (1998), *Introduktion till internredovisning*. Studentlitteratur. Lund. s.29

2.2.1 Externredovisning

Externredovisningen har till syfte att redogöra för omvärlden hur ett företags räkenskaper ser ut. Runtomkring ett företag finns det flera olika faktorer som påverkar denna. Det finns också många intressenter som är intresserade av den information som företagen lämnar i sina årsredovisningar. Utifrån denna information fattar intressenterna viktiga beslut om företaget. Exempelvis använder banker informationen i årsredovisningarna för att avgöra huruvida det finns säkerhet för de lån dessa givit företaget. Andra intressenter som aktieägare använder informationen som underlag för beslut rörande ägandet. Statliga myndigheter som skattemyndigheten använder årsredovisningen som en grund för beskattning av företaget.

Externredovisningens tre huvudsyften kan sägas vara att 1. öka tilliten till företag 2. upprätta det marknadsekonomiska systemet 3. bedöma företags existensberättigande.²² För att dessa

²¹ Artsberg K (2003), *redovisningsteori -policy och -praxis*. Liber Ekonomi. Malmö. s. 39

syften ska bli uppfyllda är det viktigt att den information som lämnas i årsredovisningen är korrekt. Med hjälp av den information som lämnas i årsredovisningen kan intressenter, främst investerare jämföra olika företag med varandra då de ska investera i företagens projekt. Redovisningsnormgivare strävar därför efter att harmonisera externredovisningen för att underlätta jämförelsen av bolag på den nationella och den globala marknaden. Här har revisorerna en viktig roll då de granskar företagen och i revisionsberättelsen fastställer att företagets årsredovisning ger en rättvisande bild av företaget²³. Det är väldigt viktigt att ägarna får rätt information om företagen för att de ska kunna känna sig säkra. I stora bolag där ägandet ofta är avskilt från bolagsstyrningen blir detta oerhört viktigt för förtroendet mellan aktieägare och företagsledning. Diskussion uppstår dock i de fall där ägarna är de som driver företaget. Här finns det ju av uppenbara skäl inte ett kontrollbehov för aktieägarna, utan här sätts intressenter i första hand.

2.2.2 Internredovisning

Den typ av redovisning som inte är till för omvärlden benämns internredovisning.

Internredovisning kan sägas vara all redovisning utöver den obligatoriska affärsredovisningen²⁴. Den interna redovisningen syftar till att ge en övergripande bild av företagets kostnader och tillgodose företagets interna informationsbehov²⁵. Den externa redovisningen är reglerad av regler och lagar. Den interna redovisningen kan företagen utveckla efter sina egna behov. Här kan företagen välja hur pass detaljerat informationsflödet skall vara. Mindre företag behöver oftast inte lika detaljerade interna rapporter som större företag. Internredovisningen kan hjälpa företagen att få en fullständig överblick av företagets resursanvändning och bedöma företagets produktivitet eller effektivitet²⁶.

---

²² Gröjer J-E (1997), *grundläggande redovisningsteori*. Studentlitteratur. Lund. s.21

²³ Edenshammar H, Thorell P (2005), *företagens redovisning*. Iustus Förlag. Uppsala. s.137

²⁴ Karlsson I (1998), *Introduktion till internredovisning*. Studentlitteratur. Lund. s.25

²⁵ Karlsson I (1998), *Introduktion till internredovisning*. Studentlitteratur. Lund. s.29

²⁶ Gröjer J-E (1997), *grundläggande redovisningsteori*. Studentlitteratur. Lund. s.31

2.3 Redovisningen i Sverige

Enligt bokföringslagen är alla juridiska och fysiska personer som bedriver näringsverksamhet bokföringsskyldiga.²⁷ Beroende på ett företags storlek och typ finns åtskilliga regler för hur bokföringen ska se ut. I denna uppsats kommer vi att behandla aktiebolag. De lagar och redovisningsnormer som kommer att nämnas är de som tillämpas i aktiebolag. I Sverige har alla aktiebolag krav på sig att vid årsbokslutet upprätta en årsredovisning. Enligt ÅRL ska en årsredovisning bestå av fyra delar²⁸. Årsredovisningen utgörs av balansräkning, resultaträkning, noter samt förvaltningsberättelse.

För större, publika aktiebolag finns ytterligare krav på att även upprätta en finansieringsanalys²⁹. Då denna uppsats kommer att behandla små aktiebolag sätts här ingen större tyngd på en närmare förklaring av finansieringsanalysen.

Med hjälp av årsredovisningen ska externa intressenter få en översikt över företagets räkenskaper. En av de viktigaste intressenterna i ett företag är självklart aktieägarna. I mindre bolag med ett fåtal aktieägare finns egentligen inget behov av insyn. Här är ju själva ägandet direkt sammankopplat med bolagsstyrningen vilket gör att ägarna har en direktinflytande över företaget. I större aktiebolag är själva ägandet oftast avskilt från företagsstyrningen. Stora svenska företag som Ericsson och Volvo har aktieägare runtom hela världen. Det spridda ägarskapet gör att det inte finns någon möjlighet för företaget att lämna löpande rapporter om företagets räkenskaper. Det är i denna typ av aktiebolag som ägarna behöver insyn i företaget. Med bakgrund till detta upprättas en årsredovisning för att på årsbasis ge aktieägare inblick i företaget. I större aktiebolag som inte kommer att behandlas här upprättas även kvartalsrapporter som då inte är lika omfattande som årsredovisningarna.

---

²⁷ BFL (1999:1078) 2:1, 2:6

²⁸ ÅRL (1995:1554) 2:1

²⁹ Finansieringsanalys benämns idag oftast som kassaflödesanalys.

2.4 Revisorns roll i företaget

Enligt aktiebolagslagen ska alla aktiebolag ha minst en godkänd eller auktoriserad revisor³⁰. Revisorns uppgift är bl a att granska företagets årsredovisning och bokföring samt att se över företagsledningens förvaltning³¹. Vi kan konstatera att denna lag gör att alla svenska aktiebolag är underkastade revisionsplikten. Inom många delar av EU har man valt att slopa revisionsplikten för småföretag. De skandinaviska länderna har varit mer tveksamma till denna förändring. Dock har man i både Finland och Danmark börjat se över revisionspliktens vara eller icke vara. Inom många av de ”gamla”³² EU länderna har man avskaffat revisionsplikten helt för småföretag. I bl a England har lagstiftarna valt att motivera detta med att ett avskaffande bidrar till att företag håller nere sina kostnader och blir mer konkurrenskraftiga mot omvärlden³³.

En revisor kan sägas ha två roller i företaget. Revisorn fungerar som rådgivare för företaget inom olika typer av redovisningsfrågor. Samtidigt ska revisorn kontrollera att företaget följer de normer och lagar som finns uppsatta. Därför skiljer man på revisorns rådgivningsarbete och revisionsarbete. I revisorslagen finns reglerat hur en revisor ska arbeta för att skilja dessa uppdrag åt. I större aktiebolag finns ett förbud mot dessa sk kombiuppdrag. Detta innebär att en och samma revisionsfirma inte kan fungera som rådgivare samtidigt som det ska revidera företaget³⁴. Det finns dock undantag för mindre aktiebolag samt mindre revisionsfirmor.

Huvudsyftet med revisionen är att revisorn säkerställer att årsredovisningen är upprättad enligt gällande lagstiftning och redovisningsnormer, att årsredovisningen ger en rättvisande bild av företagets finansiella ställning samt att revisorn granskar och uttalar sig om styrelsens och VD:s förvaltning. En viktig roll för revisorn är att lämna en revisionsberättelse till den årliga bolagsstämman. För många är revisionsberättelsen en garanti på att företaget följer alla lagar och regler samt att företaget tillämpar det redovisningspraxis som gynnar företaget³⁵. På revisorsamfundet menar man att revision skapar trovärdighet och trygghet, detta skapas både intern i företaget samt extern mot kunder, leverantörer och andra intressenter³⁶.

---

³⁰ ABL (1975:1385) 10:1

³¹ ABL (1975:1385) 10:3

³² Med gamla menas här de länder som ingick i EU före 2004 års utvidgning

³³ Thorell P, Norberg C, *Revisionsplikten i små aktiebolag*. Mars 2005. s.25

³⁴ *Revisionsplikten, redovisningsjävet och småföretagen*. Artikelserie i Balans nr. 2/2004. s.22

³⁵ Edenhammar H, Thorell P (2005), *företagens redovisning*. Iustus Förlag. Uppsala. s.133

³⁶ www.revisorssamfundet.se

2.5 Revisorns anmälningsskyldighet

Enligt aktiebolagslagen har revisorn skyldighet att underrätta styrelsen om han misstänker att det sker oegentligheter inom företaget. Detta är ett första steg som en revisor kan ta för att förebygga brottsliga handlingar inom företaget. Från och med 1 januari, 1999 utvidgades dock revisorns anmälningsskyldighet³⁷. Det nya lagförslaget ställde högre krav på revisorns anmälningsskyldighet vid vissa typer av brott. Då revisorns arbete är inriktad på bolagets räkenskaper och dess ekonomiska verksamhet är dennes anmälningsskyldighet avgränsad till att i första hand anmäla brott av ekonomiskt slag och som oftast drabbar bolaget eller dess intressenter.

En revisor som misstänker någon form av brott ska i första hand meddela detta till styrelsen³⁸. Detta skall revisorn meddela skriftligt med en utförlig beskrivning om vad misstanken gäller³⁹. Styrelsen har då två veckor på sig att åtgärda felet, de åtgärder som görs samt vad misstanken gällt ska protokollföras och arkiveras. I de fall där revisorn anser att styrelsen inte kommer att vidta åtgärder för att återställa den ekonomiska skadan ska denne göra en anmälan om brottmisstanken till polismyndighet och åklagare⁴⁰. Senast fyra veckor efter anmälan skall revisorn avgå. Exempel på brott som en revisor ska göra en erinran på är bla bedrägeri, penninghäleri, förskingring och skattebrott⁴¹.

Figuren på sidan 17 illustrerar hur en revisor kan avgöra om det finns tillräckliga skäl för att göra en anmälan mot bolagets styrelse.

---

³⁷ *Ekonomiska brott I aktiebolag, revisorns handlingsplikt enligt AB.*, (2006) FAR förlag. s.7

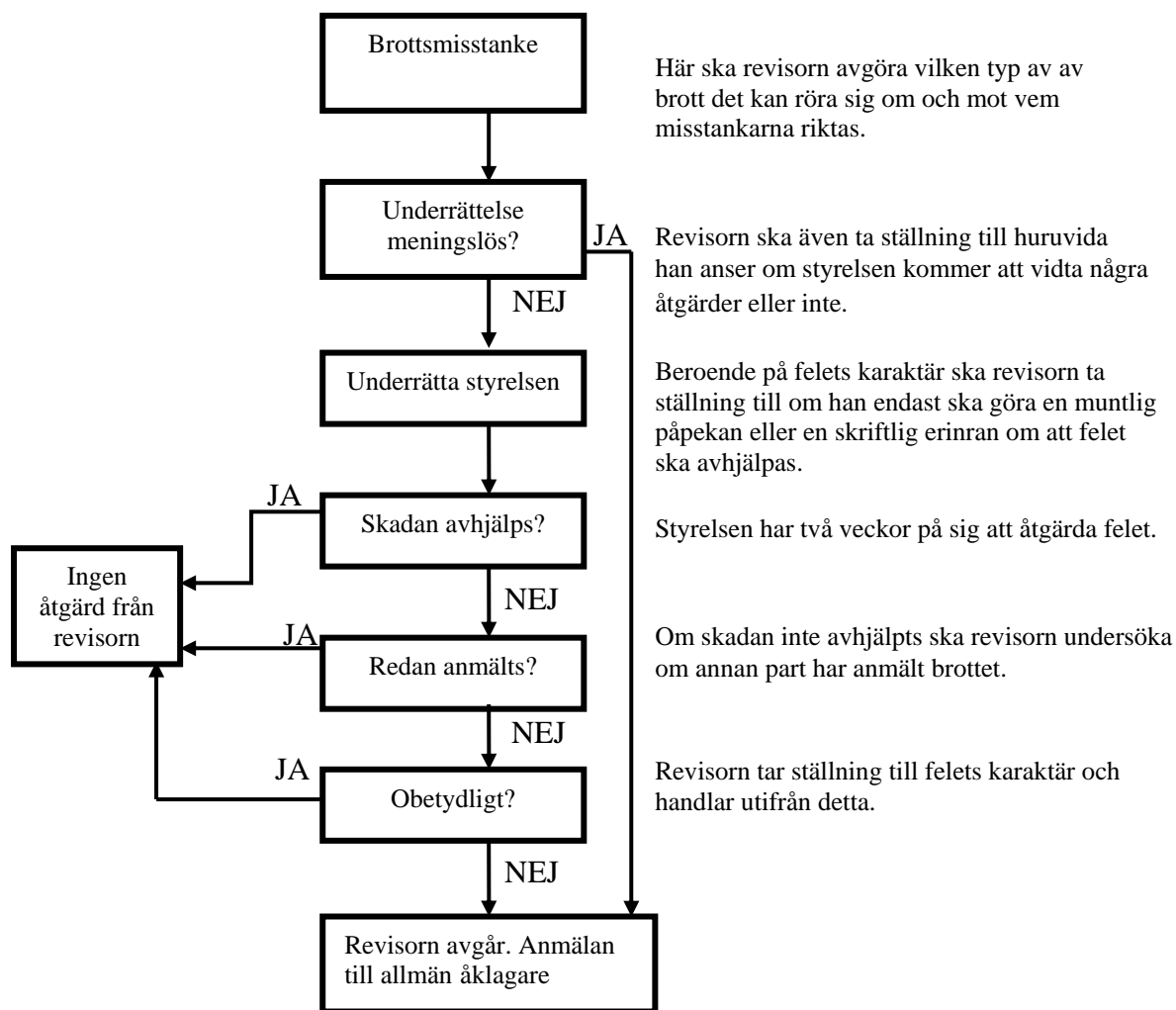
³⁸ ABL (1975:1385) 10:39

³⁹ Svensson U (2005) *nya aktiebolagslagen, en utförlig genomgång.* s.76

⁴⁰ Aktiebolagslag (1975:1385) 10:39

⁴¹ Aktiebolagslag (1975:1385) 10:38

Figur 2. Revisorns arbete vid brottsmisstanke
 Källa: *Ekonomiska brott i aktieföretag*, FAR (2006) s.13

2.6 Rättvisande bild

Begreppet rättvisande bild är centralt inom redovisningen. Det finns inte någon klar definition om vad begreppet egentligen innebär, dock menas det att redovisningen ska ge en rättvisande bild av företaget. Begreppet används dock i EG direktiv och är en direkt rättslig standard⁴². I det praktiska arbetet innebär detta att den information som lämnas i årsredovisningen ska ge en korrekt bild av företaget. Företaget ska således ge en rättvis bild av företagets resultat samt värdera skulder och tillgångar på ett korrekt sätt.

En förklaring av begreppet skulle kunna vara att redovisningen ska bygga på fakta. I vissa enskilda fall kan begreppet stå i strid mot givna redovisningsnormer. Vi kan anta att en norm

⁴² Edenhammar H, Thorell P (2005), *Företagens redovisning*. Iustus Förlag. Uppsala. s.133

inte ger en rättvis bild av företaget, därför har det varit tillåtet att ta åsidosätta redovisningsnormer för att ge en mer rättvis bild av företaget, något som framförallt tillämpas i England.⁴³ När begreppet tillämpas är det viktigt att fokus sätts på användaren av årsredovisningen. Informationen i årsredovisningen ska inte redovisas på ett sätt som kan vilseleda läsaren.

I de nya redovisningsstandarderna som började gälla för svenska företag from 1 januari, 2005 menar normgivarna att fem kvalitativa egenskaper med redovisningen bör uppfyllas för att redovisningen ska ge en rättvisande bild. Normgivarna menar att årsredovisningarna ska vara begripliga, relevanta, tillförliga samt jämförbara.⁴⁴

---

⁴³ Artsberg K (2003), *redovisningsteori -policy och -praxis*. Liber Ekonomi. Malmö. s.156

⁴⁴ FAR(2005) ,*Internationell redovisningsstandard I Sverige IFRS/IAS 2005*. FAR Förlag AB. Stockholm. S. 17

---

3. Metod

Detta avsnitt tar upp de olika metoder som har använts i uppsatsen för att få tillgång till relevant information. Det ges också en motivering av varför vi har valt att använda oss av de dessa metoder i vår undersökning.

3.1 Val av metod

Strävan med denna uppsats har varit att förstå betydelsen av för- respektive nackdelar med revisionsplikten samt vilken inställning små aktiebolag samt dess intressenter har till revisionsplikten. För att kunna ta reda på betydelsen av revisionsplikten har vi använt oss av en kvalitativ metod. Datainsamlingen har inte framställt någon statistisk information, detta har lett till att uppsatsens forskningsansats har begränsats till att använda kvalitativ metod. Den kvalitativa metoden kännetecknas av forskarens närhet till det som undersöks. Närheten uppstår genom möten med den undersökta enheten, varpå forskaren får en djupare inblick i området⁴⁵. Solvang och Holme anser att forskningsprocessen i en kvalitativ studie sker genom samverkan mellan teorin som används och empirin som forskaren genererar⁴⁶. Denna uppsats kommer att baseras på den teoretiska referensramen för att undersöka samt behandla empirin då vi ska besvara på uppsatsens problemformulering.

Fördelen med kvalitativ metod är djupet som fås vid intervjuer. Därför valde vi en kvalitativ ansats för att få en större djup i uppsatsen. Hade vi istället valt att göra enkätundersökningar tror vi att vi skulle missa viktig information då det inte hade funnits en möjlighet att ställa följdfrågor. Vårt begränsade tidsschema är en annan avgörande faktor i vår val av undersökningsansats. Vid en kvalitativ bearbetning fås en närhet mellan undersökaren och respondenten genom att man väljer att göra en djupare undersökning⁴⁷, där det är lätt att skapa viktiga följdfrågor när undersökningen pågår.

---

⁴⁵ Holme I.M, Solvang B.K, (2000), *Forskningsmetodik – om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Studentlitteratur. Lund.s. 92

⁴⁶ Holme I.M, Solvang B.K, (2000), *Forskningsmetodik – om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Studentlitteratur. Lund.s. 98

⁴⁷ Jacobsen, Dag Ingvar, (2002), *Vad, hur och varför?*. Studentlitteratur. Lund s. 145-146

Det finns även nackdelar med kvalitativ metod med tanke på att den är resurskrävande. Det tar långt tid att genomföra intervjuer med flera personer. En annan nackdel är att det kan uppstå undersökningseffekter, som innebär att själva undersökningen skapar resultat. Upplägget av undersökningen kan påverka utfallet, vilket kan leda till att undersökaren mäter sitt eget arbete och inte tar hänsyn till respondentens åsikter⁴⁸. Vid en kvalitativ undersökning är möjligheterna att generalisera sina resultat till en större population också begränsade. Då vi endast intervjuar ett fåtal av de tusentals små aktiebolag som finns i Sverige kan vi inte generalisera våra resultat att gälla för alla små aktiebolag. Denna begränsning är något som vi är välmedvetna om i vår undersökning.

3.2 Tillvägagångssätt

För att skapa en förståelse samt få en bra inblick i uppsatsens ämne gjordes först en databaserad artikelundersökning på tidningarna Dagens Industri, Veckans affärer, Svenska Dagbladet, Dagens Nyheter samt Affärsvärlden. Sedan gjordes databaserad litteraturundersökning i Emerald, Google Scholar, JSTOR, LIBRIS samt Business Source Elite. Området som söktes på dessa databaser var revisionsplikt samt revisionsplikt i små företag. Syftet med denna artikelsökning var att få en bättre inblick i ämnet samt skapa sig en bild över olika aktörers mening i debatten. Artikelsökningen var även en bra grund då vi skulle skapa våra intervjufrågor.

Vi har valt att intervju företag, Ekobrottsmyndigheten, Företagarna, revisorer samt en bank. För att komma i kontakt med företagen sökte vi på Affärsdata via Södertörns Högskolas databas. Vi skapade en lista över företag som uppfyllde kriterierna för denna uppsats avgränsningar. Efter att ha kontaktat ett hundratal företag och blivit nekade en intervju, valde vi att ta kontakt med företag via våra egna bekantskapsnätverk. De personer som vi intervjuade i respektive företag var personer som någon av oss sedan tidigare har en personlig relation till. Här finns det dock en risk att en intervjuareffekt skulle påverka våra respondenters svar då de kan tvingas ta ställning till känsliga frågor. Vi upplevde dock inte att det uppstod en sådan intervjuareffekt. Respondenterna alltid var väldigt tillmötesgående och vi upplevde att dessa hade stort förtroende för vår hantering av deras svar.

---

⁴⁸ Jacobsen, Dag Ingvar, (2002), *Vad, hur och varför?*. Studentlitteratur. Lund s. 145-146

Via vår handledare Besrat Tesfaye kom vi i kontakt med Christina Eriksson på Revisorsamfundet. Hon hjälpte oss att komma i kontakt med de tre revisorer som vi intervjuade. Vi kontaktade fyra banker, endast en ville ställa upp på en intervju. Företagarna och Ekobrottsmyndigheten ringde vi och bokade möten. Uppläggningsen för intervjuerna var gjord på ett likadant sätt för alla respondenter. Intervjuerna inleddes med lite allmänna om respondenterna och deras organisation. Vidare behandlades de frågor som är särskilt utvecklade för varje grupp av respondent.

3.3 Intervjuer

Intervjufrågorna till respondenterna utformades för att spegla valda teorier samt viktiga utgångspunkter i uppsatsen. Vi utformade frågorna på det sätt som vi ansåg bäst passade varje respondentgrupp. Frågorna var delvis strukturerade där vissa frågor endast hade två svarsalternativ medan andra krävde ett utförigare svar. Vi ville undvika att ställa ledande och vaga frågor då vår inställning till revisionsplikten skulle kunna speglas i respondenternas svar. Respondenterna kontaktades via telefonsamtal där undersökningen och problemformuleringen presenterades.

För att ge respondenterna möjlighet att förbereda sig skickades intervjuformulärer i förväg. Intervjuerna genomfördes på respektive respondents arbetsplats. För att inte missa viktiga detaljer i intervjuerna valde vi att spela in hela intervjuerna med hjälp av en diktafon. Med hjälp av de anteckningar som fördes under intervjun, samt våra inspelningar sammanställdes intervjuerna i sin helhet som läslig text.

3.4 Presentation

Vi har valt att presentera de mest relevanta delarna i våra intervjuer under avsnittet ”empiri”. Men den detaljerande sammanställningen kan läsarna hitta som bilaga. Vi anser att det är viktigt att presentera fullständiga intervjun då detta ger läsarna av uppsatsen en möjlighet att granska vår tolkning av intervjuerna. Här kan läsaren själv bilda sig en uppfattning huruvida vi har tagit hänsyn till de mest relevanta uppgifterna som framkommit under våra intervjuer

eftersom uppsatser som är baserade på kvalitativa metoder genererar en större textmassa bör den kunna engagera läsaren så att kontexten kan förstås i dess helhet.⁴⁹

3.5 Informationsinsamling och Data

Den informationsinsamling och data som används i denna uppsats kan delas i tre kategorier, primärdata, sekundärdata samt litteratur.

3.5.1 Primärdata

Informationen som vi själva samlat in betecknas primärdata, detta representeras här av de intervjuer som vi har genomfört. Fördelen med primärdata är att den ger informationen som är direkt anpassad till forskningsfrågan⁵⁰.

3.5.2 Sekundärdata

Sekundärdata är sådana data som redan existerar. Det är inte skribenterna själva som samlar in data utan den har redan gjorts av andra.⁵¹ Sekundärdata som vi har använt oss av kommer från tidigare forskning som gjort inom redovisnings område. Den sekundärdata som vi har använt oss av har varit till hjälp för att få idéer och tips när vi har kört fast. Genom att bearbeta tidigare forskning inom området har vi fått större kunskaper inom området samt lärt oss att undvika misstag som andra har gjort. Granskningen av data har också varit till hjälp vid bearbetning av våra intervjufrågor.

3.5.3 Litteratur

All information som går att finna i böcker, hemsidor och artiklar är litteratur. Litteratur som vi har använt kommer från böcker, publicerade artiklar och från Södertörns Högskolas databas. Vi har framför allt använt oss av olika tidskrifter som behandlar redovisningsämnet. Tidningen Balans har varit till stor hjälp då vi studerat den debatt som har pågått om revisionsplikten.

---

⁴⁹ Nylen U (2005), *Att presentera kvalitativa data*. Liber ekonomi. Malmö. s. 9

⁵⁰ Arbnor I, Bjerke B (1994), *Företagsekonomisk metodlära*. Studentlitteratur. Lund. s. 39

⁵¹ Jacobsen D I (2002), *Vad, hur och varför?* Studentlitteratur. Lund. s. 153

3.6 Tillförlitlighet och trovärdighet

Går undersökningen att genomföra på nytt vid ett senare tillfälle med relativ liktydiga resultat innebär detta att den har en god reliabilitet. Krav på reliabilitet behandlar främst de metoder som används i undersökningen för att genererar den empiriska informationen. Även de respondenter som används i den kvalitativa undersökningen är viktiga för resultatet.⁵² De respondenter som har intervjuats är alla väl insatta samt kunniga om uppsatsens ämne, vilket höjer trovärdigheten.

Med tillförlitlighet och trovärdighet menas att undersökningen måste gå att lita på. Undersökningen måste vara genomförd på ett trovärdigt sätt, ett sätt som väcker tillit. Den får inte vara behäftad med uppenbara mätfel. Ett tankeexperiment kan vara nyttigt: Skulle författarna ha fått ungefär samma resultat om de genomförde exakt samma undersökning en gång till? När samma mätinstrument eller samma metod för datasamling leder till samma resultat har undersökningen hög tillförlitlighet.

Vi har försökt att uppnå de resultat som bäst mäter vårt ämne och är tillförlitliga då uppsatsen ska granskas. För att uppnå detta måste vi som uppsatsskrivare genomföra undersökningen på ett korrekt sätt. Detta krav gäller oavsett vilken metod som används eller vilket slags data som samlas in. Huvudparollen är: *”Gör det rätt, eller låt bli att göra det alls!”*⁵³

Skulle vi genomföra samma metod med samma intervjumallar som vi har kan resultatet bli annorlunda. Detta tror vi för att allt beror på hur väl de olika företagen är insatta i ämnet, samt hur mycket man kan om bokföringsarbete och de olika lagarna. En annan viktig aspekt är att vår uppsats behandlar inställningen till revisionsplikten vilket gör våra respondenter subjektiva i sitt tankesätt. Detta kan resultera till att svaret kan variera mycket beroende på personernas egna åsikter inom ämnet. Vid intervju av revisorerna är det särskilt känsligt då dessa har ett ekonomiskt intresse i revisionsplikten utveckling. Därför finns det svårigheter vid bedömning av respondenternas objektivitet. Vi upplevde att även om respondenterna hade enskilda intressen i ämnet svarade de ärligt på frågorna som vi ställde.

---

⁵² Holme I M, Solvang B K (2000), *Forskningsmetodik – om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Studentlitteratur. Lund.s. 94

⁵³ Jacobsen D I (2002), *Vad, hur och varför?* Studentlitteratur. Lund. s. 21 – 22

---

4. Teoretisk referensram

I detta kapitel görs en redogörelse för de teorier och analysmodeller som används i uppsatsen. Med hjälp av våra valda teorier kommer vi att bygga grunden för vår analys av insamlad data och intervjuer.

4.1 Cost-benefit analys

När revisionsplikten avskaffades i England var en av huvudprinciperna huruvida kostnaden av revisionen överstiger nyttan. Den allmänna regleringsfilosofi som rådde här i samband med avskaffandet var att kostnaderna för småföretagen skulle minskas för att ge dessa större konkurrensförmågor⁵⁴.

Den teoretisk ansats som använts här tar då hänsyn till kostnad och nytta. En sådan analys kallas i litteraturen för cost-benefit analys⁵⁵. Utgångspunkten i en sådan analys är, om kostnaden av att behålla en reglering överstiger nyttan som regleringen medför bör denna avskaffas. Därför är det viktigt för beslutsfattare och normgivare inom redovisningen att först och främst ta hänsyn till vilken nytta en lagändring kan få för de berörda⁵⁶.

Metoden används oftast i samband med statliga myndigheters beslutstagande. Metoden används för att göra en bedömning av den samhällsekonomiska lönsamheten som ett projekt eller en typ av avreglering kan ge upphov till. Den går ut på att sätta de samhällsekonomiska kostnaderna (cost) för en investering i relation till den samhällsekonomiska nytta (benefit) som investeringen medför. Analysen ska besvara frågan om investeringen är samhällsekonomiskt lönsam, och om den är mer lönsam än andra investeringar. Vid en cost-benefit-analys värderas effekterna av en investering i monetära termer (kronor och ören) så långt det är möjligt. Miljökonsekvenser, tidseffekter mm ska ges ett pris.⁵⁷

---

⁵⁴ Svenskt näringsliv, *Begäran om översyn av revisionsplikten*. 22/6-05

⁵⁵ Schroeder. R, Clark. M, Cathey. J (2005), *Financial accounting theory and analysis*. Wiley. s.48

⁵⁶ Schroeder. R, Clark. M, Cathey. J (2005), *Financial accounting theory and analysis*. Wiley. s.49

⁵⁷ Carlsson P, Nygren A (2004), *Ekonomisk uppslagsbok*. Björn Lunden information. Näsviken. s.59

4.2 Intressentmodellen

Intressentmodellen förklarar relationen mellan en organisation och dess omvärld. Med ett företags intressenter menas en grupp eller individ som påverkas av hur väl företaget når sina mål⁵⁸. Ett annat kännetecken för intressenter kan sägas vara, att dessa inte själva har någon möjlighet att kontrollera en styrelses arbete⁵⁹. Detta gör att årsredovisningen kan vara av stor betydelse för ett företags intressenter. Revisionen och granskningen som görs av ett företags årsredovisning blir på så sätt en garanti för företagens intressenter att de uppgifter som finns i årsredovisningen är korrekta. I och med den anmälningsskyldighet som revisorerna har ges ytterligare trygghet till ett företags intressenter. De olika intressenterna för företaget kan ha olika mål, något som kan leda till en konflikt mellan företaget och dess intressenter.⁶⁰ I mindre företag ses organisationen som företaget där ägaren är huvudmannen. Intressenterna kan ses som vilken aktör som helst som är angelägen om ett utbyte med organisationen⁶¹. Här anses alla intressenter vara viktiga. Dessa är benägna att fortsätta sitt samspel med företaget så länge de anser att den nytta eller belöning som företaget ger dessa är större än de bidrag de lämna organisationen⁶².

I vår uppsats ägs och styrs företaget av aktieägaren som har utbyte med de olika intressenterna. Vi menar dock att den kontakt som företaget har med sina intressenter kommer att basera sig på årsredovisningen. En extern granskad årsredovisning leder till att företagets intressenter får olika typer av utbyte med företagen. Banker kan med hjälp av årsredovisningen kontrollera huruvida företaget har en lång livslängd och använda detta som underlag vid kreditgivning. Skattemyndigheten kan använda årsredovisningen för att kontrollera om företaget har betalat rätt mängd skatt. Ekobrottsmyndigheten kan med hjälp av revisorn och en granskad årsredovisning avgöra huruvida företaget följer de lagar och regleringar som är utsatta. Alla dessa olika intressenter har någon form av utbyte med företaget. Därför måste det finnas någon form av kontrollinstrument för att säkerställa huruvida företaget agerar på ett sätt som inte står i strid med intressenternas mål.

---

⁵⁸ Freeman R, Reed D, (1983) *stockholders and shareholders: a new perspective corporate governance* California management review. nr.2. s.88-106

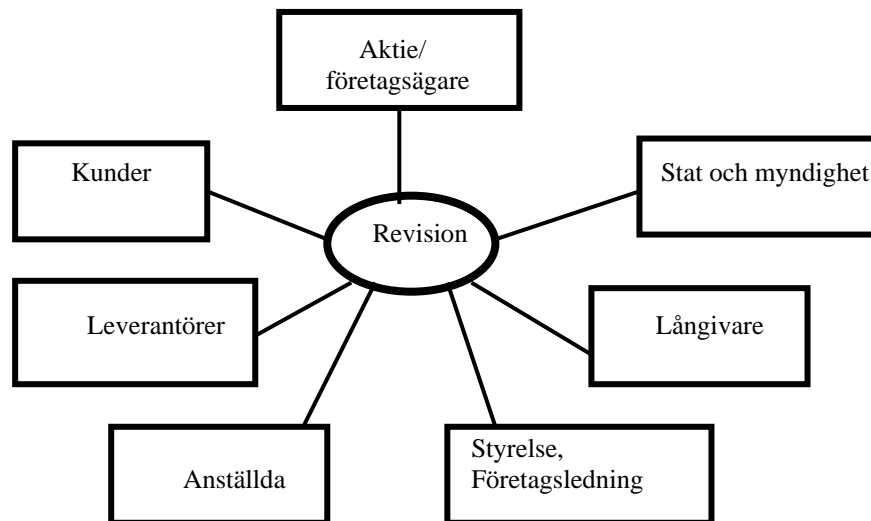
⁵⁹ Lundèn B (2005), *revision, praktisk handbok för revisorer*. Björn Lundèn information AB. Näsviken. s.8

⁶⁰ Jacobsen D-I, Thorsvik J (2000), *Hur moderna organisationer fungera*. Studentlitteratur. Lund. s.144

⁶¹ Abrahamsson B, Andersen J-A (2005), *Organisation – att beskriva och förstå organisationer*. Liber. Malmö. s. 164

⁶² Abrahamsson B, Andersen J-A (2005), *Organisation – att beskriva och förstå organisationer*. Liber. Malmö. s. 164

Framförallt i större aktiebolag där ägandet är avskilt från bolagsstyrningen finns högre krav på insyn och revision. Revisionen är här extra viktig för aktieägare och investerare som inte har direkt insyn i bolagets verksamhet. Det finns även andra intressenter som vill ha insyn i bolagsstyrningen, staten vill ha skatteintäkter och leverantörer samt långgivare vill ha olika garantier för kreditgivning. Figuren nedan illustrerar ett företags olika intressenter som är direkt eller indirekt intresserad av revisionen.

Figur 3. Intressenter som har nytta av revisionen
Källa: FAR 2005

I denna uppsats kommer vi att fokusera på mindre aktiebolag där ägandet och bolagsstyrningen ej är avskilt. Vi kommer inte att göra någon empirisk undersökning utifrån kunder och leverantörer då detta skulle bli alltför omfattande med hänsyn till den tidsbrist som råder. Dock kommer vi att fråga ägarna hur dessa tror att leverantörer och kunder skulle uppleva och förhålla sig till en slopad revision. Vi tror att i dessa företag har långgivare och leverantörer störst betydelse för själva bolaget. Dock finns det andra intressenter som är direkt eller indirekt påverkade av företagets revision, dessa kan vara skattemyndighet, kunder och olika typer av medlems- och intresseorganisationer. Vi ser också revisorerna som en av företagets direkta intressenter. Motiveringen av detta är att ett avskaffande av revisionsplikten skulle få viss betydelse för revisorernas arbete i mindre bolag.

---

5. Empiri

I detta kapitel kommer vi att presentera de intervjuer vi har gjort med företag och intressenter. I början av varje avsnitt kommer en presentation av våra respondenter samt en tabell som presenterar de olika företagens och revisorernas åsikter i vissa huvudfrågor. Företags- och revisorsintervjuerna presenteras tillsammans, med tyngd på huvudpunkterna i de olika intervjuerna. Varje intressentintervju presenteras separat i förkortad version. I slutet av kapitlet presenteras en tabell som sammanställer intervjuresultaten.

5.1 Presentation av företag

Då vi skulle intervjua våra respondenter fanns det önskemål från majoriteten av dessa att vara anonyma. Detta har lett till att vi exkluderar företagsnamnen på alla våra respondenter för att få en enhetlighet i uppsatsen. Nedan kommer en presentation av varje enskild företag för att ge en inblick i företagets ställning samt dess kostnader för revision och bokföring. I presentationen av intervju svaren kommer vi att benämna företagen som företag 1, företag 2 osv.

5.1.1 Företag 1

Detta företag är verksam inom optikerbranschen. Företaget har tre anställda och en årlig omsättning på omkring två miljoner kronor. Företaget har sitt inköpsställe i Haninge en förort belägen utanför Stockholm. Detta är ett familjeföretag som bildades 1986. Vi gjorde vår intervju med en av de två delägarna på företaget och har även fått vissa synpunkter från den andra delägaren. Idag använder sig företaget av en extern bokföringsbyrå som sköter den löpande bokföringen. Revisorn anlitar företaget endast vid årsbokslutet. Revisorn reviderar och skriver revisionsberättelsen. Den totala kostnaden för revision samt bokföring uppgår till ca 80 000 kr/år. Av detta motsvaras uppskattningsvis ca 20 000 kr av revisionskostnader.

5.1.2 Företag 2

Företaget är verksam inom fastighetsmäklarbranschen och har funnits sedan 1996. Företaget har två delägare vilka också är företagets enda anställda. Kontoret finns på Södermalm i

Stockholm. Omsättningen på företaget är ca tre miljoner kronor per år. Vår respondent är delägare i företaget och är den som tagit initiativet till att starta verksamheten innan de blev två delägare. Även detta företag använder sig av en extern bokföringsbyrå i den löpande bokföringen. Här har företaget en mer upparbetad relation med revisorn. Företaget vänder sig oftast till revisorn när de behöver svar på sina frågor rörande redovisningen. Här beräknas den totala revisions- och bokföringskostnaderna till ca 98 000 kr/år. Revisorskostnaderna uppgår till ca 50 000 kronor.

5.1.3 Företag 3

Detta företag säljer säkerhetslösningar till privatpersoner samt företag. De hanterar all säkerhet från brandlarm till inbrottslarm samt utbildar och anordnar kurser inom området, främst för företag. Företaget har funnits sedan 2001 och finns i Haninge utanför Stockholm. Idag finns fem personer anställda på företaget. Den årliga omsättningen är ca 3,5 miljoner kronor. Respondenten är utbildningsansvarig samt delägare i företaget. I detta företag sköts det mesta av den löpande bokföringen inom företaget. Det är först vid årsbokslutet som företaget vänder sig till en extern bokföringsbyrå. Vid frågor vänder sig företaget till revisorn. Företaget har inga direkta kostnader för bokföringsarbetet då de sköter det mesta själva. Däremot beräknas revisionskostnaderna uppgå till ca 16 000 kr/år.

5.1.4 Företag 4

Sista företaget som vi har intervjuat är en restaurang belägen på Södermalm i Stockholm. Företaget har en årlig omsättning på ca fyra miljoner kronor och idag har man sju anställda. Respondenten som vi intervjuat är delägare i företaget tillsammans med sin far som öppnade restaurangen 1993. I detta företag spelar revisorn en betydande roll. Revisorn anlitas både i det löpande bokföringsarbetet samt för revidering av årsredovisningen. Då revisorn som reviderar företaget inte är tillåten att ha omfattande arbete med företagets löpande redovisning använder sig företaget av två revisorer, en för rådgivning och bokföring samt en annan för revidering och granskning. Revisorskostnaderna för detta företag uppgår till ca 60 000 kr/år. 10 000 kronor av dessa är för revisorns granskningsarbete medan 50 000 kronor är för den löpande bokföringen samt rådgivning.

Tabellen nedan återger kort respondenternas svar. Dessa utvecklas dock i kommande avsnitt där delar viktigaste delarna av intervju svaren presenteras. Svaren är där mer utförliga och detaljerade dock kan tabellen användas för att få en snabb översikt i respondenternas ställningstagande i huvudfrågorna.

Frågor	Företag	1	2	3	4
1. Behövs en revisor?		Nej	Nej	Nej	Ja
2. Revisionspliktens värde.		Inget	Kunders trygghet	Inget	Ingen åsikt
3. Hur påverkar avskaffandet er?		Kostnads-sänkning	Kostnads-sänkning	Kostnads-sänkning	Ingen påverkan
4. Alternativ till revisionsplikt?		Inga förslag	Inga förslag	Inga förslag	Inga förslag
5. Intressenters syn vid avskaffande?		Ingen påverkan	Inga större effekter	-	Ingen påverkan
6. Revisorns närvaro och ekobrott?		-	Försvårar för oseriösa ftg	-	Avskräckande funktion

5.2 Presentation av intervjuer med företag

I detta avsnitt kommer vi att presentera de svar som vi har fått från våra respondenter. Vi kommer att presentera de svar som ger en övergripande bild över respondenternas inställning till revisionsplikten och revisorn. Företagens svar kommer att presenteras tillsammans och jämföras med varandra. En utförligare redovisning av intervjuerna kan hittas som bilaga.

Anser ni att ni behöver en revisor i ert arbete?

Tre av de intervjuade företagen anser inte att de behöver revisorn i sitt arbete. Företag 2 menar att revisorn egentligen inte behövs. Samtidigt menar denne att den kontakt som man har med revisorn bidrar till att företaget sparar tid. Respondenten menar att många av de frågor som uppkommer skulle man kunna ta reda på själv, dock finns inte alltid tiden. Därför är det skönt att kunna kontakta revisorn och få ett snabbt svar. En liknande syn på revisorn finns även hos respondenten på företag 3. Respondenten anser att revisorskostnaderna är onödiga men revisorn kan vara bra att använda som en bollplank. Här värdesätts det rådgivningsarbete som revisorn utför.

Respondenten från företag 1 anser att revisorn inte har någon påverkan på deras arbete. Vid frågor och hjälp vänder sig företaget till sin bokföringsbyrå, där de har en väl upparbetad kontakt. Revisorn har man ingen kontakt med, det är först vid årsredovisningen som revisorn anlitas. Även detta sköts dock av bokföringsbyrån. Vi ett tillfälle kände respondenten inte igen revisorn när denne kom till butiken för att köpa glasögon.

Det fjärde intervjuade företaget är mer beroende av revisorn i sitt arbete. Företaget använder sig av revisorn för bokföring, rådgivning samt revision. Här finns en upparbetad kontakt mellan företaget och revisorn. Respondenten menar att man alltid vänder sig till revisorn vid frågor. Respondenten anser att den löpande kontakten med revisorn är en viktig faktor för att spara tid. De har dock inte någon kontakt med revisorn som granskar årsredovisningen.

Finns det något värde i att ha kvar revisionsplikten för småföretag?

Företag 1 anser inte att det finns något värde i att ha kvar revisionsplikten. Respondenten ser de kostnaderna som revisionsplikten medför som onödiga och meningslösa. Detta med bakgrund till att man inte har någon som helst kontakt med revisorn.

För företag 2 finns värdet i den trygghet som kunder kan känna om ett företag är reviderat. Respondenten menar att ett reviderat företag kan ha en större konkurrenskraftighet på marknaden. Respondenten anser att mindre företag i mäklarbranschen kan få en sämre trovärdighet gentemot större företag i branschen om inte företaget är reviderat.

Företag 3 ser inte något värde i att ha kvar revisionsplikten. Dock anses en revisor ge en bättre insyn i ett företag vid affärsuppgörelser. Detta menar respondenten skulle ge mer trygghet då man vet att ett företags räkenskaper är granskad av en utomstående.

Företag 4 förhåller sig neutral till ett avskaffande av revisionsplikten. Respondenten anser att revisorn är en del i företagets verksamhet. Därför tror respondenten inte att ett avskaffande skulle medföra några skillnader för företagets verksamhet. Värdet av att ha en revisor motiverar respondenten med den tidsbesparing som revisorn bidrar till.

Hur tror du att en eventuell avskaffande av revisionsplikten skulle påverka er företag?

Tre av företagen tror att ett avskaffande skulle medföra kostnadssänkningar för deras företag. Företag 4 tror inte att ett avskaffande skulle få några skillnader för företaget. Arbetet skulle se ut på samma sätt som idag. Respondenten anser att det känns bra att någon granska och garanterar att företagets räkenskaper är korrekta.

Respondenten från företag 1 tror inte att de skulle anlita en revisor om revisionsplikten avskaffades. De anser sig ha en god relation och förtroende för bokföringsbyrån vilket gör att revisorns arbete känns onödig. Respondenten anser att revisorn endast skriver på och granskar det arbete som bokföringsbyrån gör, något som respondenten anser är meningslöst.

Respondenterna från de övriga två företagen anser att de skulle klara sig utan en revisor. Dock tror de att de skulle välja att kontakta revisorn för rådgivning. Respondenterna anser att redovisningskunskaperna inom företaget är goda. Samtidigt känns det enkelt att kunna kontakta revisorn och få ett snabbt svar när krångliga frågor uppstår.

Vilka alternativa lösningar ser du på revisionsplikten?

Inga av respondenterna ser några andra alternativ till revisionsplikten. Respondenten för företag 3 menar dock att ett alternativ skulle vara att förenkla redovisningens regelverk för småföretag.

En anledning till att respondenterna inte har några alternativ till revisionsplikten tror vi beror på omedvetenheten om debatten om revisionsplikten. Inga av företagen var medvetna om den debatt som har förts under en längre period.

Tror ni att intressenters (banker och leverantörer) syn på ert företag förändras vid avskaffande av revisionsplikten?

Huruvida ett avskaffande påverkar intressenters syn på företaget rådde det delade meningar om. Respondenten från företag 1 tror inte att de skulle påverkas av att inte ha en revisor närvarande. Respondenten ansåg att den personliga upparbetade kontakten med leverantörer är av stort värde vid kreditgivning. Vid banklån tror respondenten att det faktum att företaget

har sköts felfritt under många år, och att det inte finns några betalningsanmärkningar har en större betydelse vid kreditvärdering än revisorns närvaro. Respondenten vid företag 4 delade samma syn som respondenten från företag 1 i leverantörsfrågan. Dock hade respondenten ingen uppfattning om hur banken resonerar vid långivning.

Respondenten från företag 2 tror inte att ett avskaffande skulle leda till större skillnader vid långivning än idag. Respondenten menar att redan idag kräver banker personlig borgen vid långivning. Detta trots att företaget har en revisor som granskar.

Respondenten för företag 4 menar att ett avskaffande ger sämre insyn i företaget. Detta tror denne är något som kreditgivare tar hänsyn till vid en bedömning av företagets kreditvärdighet.

Hur förhåller ni er till revisors närvaro och ekonomisk brottslighet?

Två av respondenterna har ingen uppfattning om hur en slopad revisionsplikt skulle påverka den ekonomiska brottsligheten. De andra två respondenterna anser att en revisors närvaro har en viss påverkan på företags benägenhet att fuska. Respondenten i företag 4 anser att en revisors närvaro har ett avskräckande syfte. Respondenten anser att ett avskaffande skulle kunna öppna dörrarna för dem som vill fuska och fiffla.

Respondenten för företag 2 anser att revisors närvaro är en trygghet för de företagare som är ärliga och seriösa. Denne anser att revisors närvaro försvårar bedrivande av verksamhet för de företagare som är oseriösa.

5.3 Presentation av revisorer

Då en av de intervjuade revisorerna föredrog att vara anonym har vi även här valt att inte presentera namnen på våra respondenter. Revisorerna kommer i kommande avsnitt att presenteras som revisor A, B och C.

5.3.1 Revisor A

Revisor A är en godkänd revisor sedan 1972. Respondenten driver idag en egen revisionsfirma med två anställda redovisningsassistenter, firman finns i Haninge utanför

Stockholm. Revisionsbyrån har ungefär 70 småföretagare som klienter. Revisionsfirman hjälper företagen både med rådgivnings- och revisionsarbete. Assistenterna på firman ägnar sig åt företagens bokslut och hjälper till med årsredovisningen medan revisor A ägnar sig åt revisions- och rådgivningsarbetet. Tidsåtgången för revisions- och rådgivningsarbetet är väldigt olika mellan företagen. Oftast beror det på hur kunniga företagsledarna inom redovisning. Dock menar revisor A att revisionen är den del av arbetet som är mest tidskrävande.

5.3.2 Revisor B

Revisor B har arbetat med redovisning sedan 1975 och blev auktoriserad revisor 1983. Revisor B arbetar på en revisionsbyrå i Medborgarplatsen i Stockholm. Revisor B klienter är både stora och små företag. Respondentens roll som revisor är väldigt varierande beroende på vilket företag denne har som klient. Respondenten ser sig själv som en bollplank som företagen kan vända sig till vid frågor. Idag reviderar respondenten inte några företag utan överlåter detta till assistenter, en sk påskrivande revisor.

5.3.3 Revisor C

Revisor C är godkänd revisor sedan 1988. Idag har denne ca 100 företag som klienter. Respondenten ser sin roll som revisor i företagen som granskande och tillrättavisande. Men menar att denne helst skulle vilja vara rådgivare och agera som en bollplank som företagen kan komma till vid frågor och idéer. Respondenten ägnar sig inte åt någon typ av bokföring hos några av sina klienter. Detta är inte tillåtet då denne granskar och reviderar företagen. Idag ägnas ca 80 procent av tiden till granskning medan 20 procent av tiden går till rådgivning. Den största nyttan för företaget att anlita en revisor menar respondenten är granskningen.

Tabellen nedan återger kort respondenternas svar. Dessa utvecklas dock i kommande avsnitt där viktigaste delarna av intervju svaren presenteras. Svaren är där mer utförliga och detaljerade dock kan tabellen användas för att få en snabb översikt i respondenternas ställningstagande i huvudfrågorna.

Revisor	A	B	C
Frågor			
1. Kvalitetsskillnader i årsred. vid avskaffande?	Sämre	Sämre	Sämre
2. Förändringar i revisorns arbete?	Färre revisionsuppdrag	Färre revisionsuppdrag	Färre revisionsuppdrag
3. Ekonomiska effekter för företag?	Kostnadssänkning	Ev. kostnadssänkning	Ingen skillnad
4. Vilken är ftgs. syn på revisionsplikten?	Ej negativ	Ej negativ	Ej negativ
5. Blir det svårare för ftg att få kredit vid ett avskaffande?	Ja	Ja	Ja
6. För och nackdelar med avskaffande?	Kostnadsminskning för företag	Minskad kunskap om redovisning	Svårare att få lån
7. Revisorns närvaro och ekobrott?	Förebyggande	Ingen effekt	-
8. Alternativ till revisionsplikten?	Förenkla regelverk	Företagarkörkort	Intyg hos skatteverket

5.4 Presentation av intervjuer med revisorer

I detta återges svaren på ett antal intervjufrågor. Vi har valt ut de frågor som vi anser ger en övergripande bild över respondenternas inställning till revisionsplikten. Svaren kommer också att visa hur respondenterna uppfattar företagens inställning till revisionsplikten och respondenternas yrke som revisorer. En utförligare redovisning av intervjuerna presenteras som bilaga.

Vilka eventuella skillnader anser du att ett avskaffande av revisionsplikten skulle medföra för kvalitén av småföretags årsredovisning?

Alla tre respondenter är överens som att ett avskaffande skulle kunna leda till att årsredovisningarna får en sämre kvalitet. Två av respondenterna menar dock att kvalitetsändringen beror mycket på vilka alternativ till revisionsplikten som kommer att finnas. Revisor A anser att om granskningen kan genomföras av vem som helst utan några kvalifikationer kommer det ske en kvalitetsförsämring. Revisor B anser att om företagen fortfarande väljer att få årsredovisningen granskad av en revisor kommer kvalitén att upprätthållas på samma nivå.

Vilka eventuella förändringar skulle avskaffande av revisionsplikten få för ert arbete?

Samtliga respondenter anser inte att ett avskaffande får någon skillnad på deras sätt att genomföra en revision. Däremot tror de att mängden revisionsuppdrag skulle minska. Två av respondenterna menar att en slopad revisionsplikt kommer att leda till att revisorerna kommer få mer rådgivningsarbete.

Vilka ekonomiska effekter tror du en slopad revisionsplikt får för dina klienter?

Revisor A tror att en slopad revisionsplikt skulle leda till att företagen får en del kostnadsänkningar. Respondenten menar att det krav som idag ställs på dokumentation och analys av information är väldigt omfattande. Revisor B anser att kostnadseffekterna för företagen vid ett avskaffande beror på de alternativ som kommer att finnas till revisionen. Respondenten anser att dagens revisionsstandard är utvecklat för större bolag. Detta menar respondenten får effekter som leder till att mindre företag får högre kostnader för revisionen. Revisor C anser att en slopad revisionsplikt inte kommer att leda till kostnadsminskning för företagen. Respondenten menar att det arbete som idag görs av revisorer istället kommer att genomföras av redovisningskonsulter.

Hur tror du de företag du är revisor för förhåller sig till revisionsplikten?

Revisor A tror att företagen vill hålla kostnaderna nere. Därför menar respondenten att företagen vid ett avskaffande kommer att använda sig av de alternativ som ger lägst kostnader. Samtidigt menar respondenten att företagen gärna vill kunna visa upp en ren revisionsberättelse för att visa för intressenter att räkenskaperna är i sin ordning. Revisor B tror att även om revisionsplikten avskaffas kommer företagen att anlita en revisor för granskning av årsredovisningen. Respondenten motiverar detta med att intressenter kommer att ställa krav på företagen för att få intyg på att årsredovisningarna är korrekta. Revisor C tror inte att företagen endast anlitar en revisor för att de måste enligt lag. Respondenten menar att revisionen är en form av trygghet för företagen.

Tror du att avskaffande av revisionsplikten kan göra det svårare för företag att få banklån och kredit?

Samtliga respondenter är eniga om att företagen behöver någon form av intyg på att företaget sköts på ett korrekt sätt. Respondenterna menar att banker och andra kreditgivare vill veta att företagen kan betala sina skulder samt att det finns värden i företaget. Därför tror respondenterna att ett avskaffande kan göra det svårare för företagen att ansöka lån och kredit.

Vilka för- och nackdelar ser du med avskaffandet av revisionsplikten?

Revisor A anser att en klar fördel med ett avskaffande skulle vara att företagen får klara kostnadsminskningar. Idag måste revisorn dokumentera och analysera väldigt mycket information för alla företagen om granskningen ska bli komplett. Denna tid skulle revisorn kunna lägga ner på viktigare saker som klienten skulle kunna ha större nytta av

Revisor B anser inte att revisionsplikten skall slopas helt. Däremot anser respondenten att det måste göras vissa förenklingar inom revisionsstandarden. Respondenter menar att mindre företag skall få en egen revisionsstandard som skiljer sig från den nuvarande revisionsstandarden. En nackdel med avskaffande av revisionsplikten menar respondenten är att företag och bokföringsbyråer lätt kan överskatta sin egen förmåga. Trots att dessa inte alltid har tillräckliga kunskaper inom området kommer de att välja bort revisorn. Detta kan ge ödesdigra konsekvenser för företagen när det väl går dåligt och företaget hamnar i konkurs.

Revisor C anser att en fördel med avskaffandet är att småföretag inte kommer att behöva följa de regler som idag egentligen är utvecklade för större företag. Nackdelen med en slopad revisionsplikt anser respondenten kommer att visa sig när företag ska ansöka om lån hos bla banker. Respondenten menar att om revisionsplikten avskaffas finns det inget bevis som visar för intressenter hur bra det går för företaget.

Tror du att en slopad revisionsplikt skulle få någon påverkan för den ekonomiska brottsligheten?

Revisor A tror att ett avskaffande av revisionsplikten kan få negativa konsekvenser på den ekonomiska brottsligheten. Denne menar att om revisorerna inte finns där och kontrollerar företagen kan myndigheter som ekobrottsmyndigheten få en tyngre arbetsbörda.

Respondenten menar också att revisorernas kontroll leder till att staten får in mycket mer i skattepengar än om revisionsplikten slopas.

Revisor B tror dock inte på att revisionspliktens avskaffande får några negativa konsekvenser på ekonomisk brottslighet. Respondenten anser att de som vill begå brott inte tar hänsyn till om det finns en revisor närvarande. Samtidigt menar denne att det redan idag finns ett antal bolagsformer som inte är underkastade revisionsplikten. Vidare säger respondenten att de som inte vill bli granskade kan välja en annan bolagsform än aktiebolag.

Revisor C vet inte hur ett avskaffande kommer att påverka den ekonomiska brottsligheten. Dock anser respondenten att det är viktigt att hitta medel för att bekämpa ekonomiskt brottslighet.

Vilka eventuella alternativ till revisionsplikten ser du?

Alla respondenter är eniga om att revisionsplikten som den ser ut idag måste förändras för småföretag. Alla har nämnt att dagens revisionsstandard är utvecklat för större aktiebolag och att reglerna oftast är för tid- och kapitalkrävande för små företag. Respondenterna anser att det måste utvecklas en ny standard som är anpassad till småföretagen. Revisor C menar att revisionsplikten för småföretag kan avskaffas helt och hållet. Istället menar respondenten att de företag som under en längre tid har uppvisat goda räkenskaper kan få ett bevis eller intyg om detta hos skatteverket. Revisor B nämner också företagarkörkort som alternativ. Dock menar respondenten att det måste vara en hög kvalitet på dessa utbildningar för att det ska ge en bra effekt. Revisor A kunde inte se andra alternativ än förenklingar inom området.

5.5 Presentation av ekobrottsmyndigheten

Lennart Berg har arbetat på ekobrottsmyndigheten (EB) sedan starten 1998. EB bildades för att förbättra samarbetet mellan olika aktörer som arbetar mot ekonomisk brottslighet.

Beslutsfattarna valde att samla alla dessa aktörer under en och samma myndighet. Här arbetar idag polis, revisorer och åklagare under en och samma tak. Lennart Berg arbetar med brottsförebyggande frågor.

På EB har man ständigt kontakt med olika aktörer i näringslivet för att sprida kunskap om ekobrottslighet. Myndigheten arbetar på detta sätt för att förebygga ekonomisk brottslighet. Berg menar att ekobrottsmyndighetens arbete kan delas in i två delar, 1. att utreda och lagföra ekonomisk brottslighet och 2. att förebygga och förhindra uppkomsten av ekonomisk brottslighet. Själva utredningsarbetet inleds först när det finns misstanke om brott.

5.6 Presentation av intervju med Lennart Berg på ekobrottsmyndigheten

Vilken betydelse och roll har revisor vid brottsbekämpning och brottsförebyggande i ekobrottsmyndighetens arbete?

Berg betonar revisorernas roll i arbetet med att förebygga ekobrottslighet. Han menar att revisorernas närvaro gör att många misstag och fel rättas till innan de får allvarigare konsekvenser. Berg anser att revisorn kan upptäcka misstag och fusk på ett tidigt stadium. Många nystartade företag kommer inte i kontakt med någon kontrollerande myndighet förrän upp till ett och ett halvt år efter starten. Här spelar revisorn en betydande roll för upptäckten av brottslig verksamhet. Framförallt anser Berg att revisorn har stor betydelse i aktiebolag.

Har ni något samarbete med revisionsbyråer och externa revisorer?

På ekobrottsmyndigheten har man löpande möten med revisorer genom olika revisorsorganisationer såsom FAR, SRS och revisorsnämnden. Här diskuteras gemensamma frågor för att underlätta organisationernas arbete. Vid minst ett tillfälle EB tillsammans med dessa organisationer även planerat gemensamma aktioner mot branscher där brottsligheten är betydande. Senaste en sådan aktion skedde mot restaurangbranschen där Berg menar finns

omfattande problem med kontanthandel. En viktig del i arbetet är också att tillgodose sig de kunskaper som de olika organisationerna har.

Tycker du att revisorn fungerar som ett kontrollinstrument? Hur, och på vilket sätt?

Berg tycker att revisorn fungerar som ett bra kontrollinstrument. Revisorns anmälningsskyldighet menar han leder till att brotten uppmärksammas i ett tidigt skede. Samtidigt anser han att det finns en konflikt i att revidera och anmäla ett företag samtidigt som dessa är ens uppdragsgivare. Berg anser också att revisorns närvaro även leder till att oseriösa och oprofessionella bokföringsbyråer blir upptäckta. Revisorn granskar ju inte bara företagens räkenskaper utan även hur bokföringsbyråer arbetar.

Vilken del av revisorns roll i ett företag anser du bidrar till mest nytta i ert arbete, rådgivning eller granskning?

Berg anser att båda delarna av revisorns arbete är viktiga. Dessa är en del av det förebyggande arbetet, rådgivningen bidrar till att företag begår mindre misstag och granskningen leder till att misstagen rättas till innan de får allvarigare konsekvenser för företagen. Berg menar att revisionen sätter stopp för brottslig verksamhet i ett tidigt skede. I och med att revisorn har en skyldighet att anmäla misstänkta brott blir samarbetet lättare.

Vad anser du om att ha frivillig revision för mindre bolag?

De flesta som bildar aktiebolag är medvetna om revisionsplikten menar Berg. Därför är revisionen något som företagen väljer i och med att de väljer den bolagsform de vill bedriva. Han anser att om småföretag inte vill ha en revisor kan de välja någon annan bolagsform. Berg tror inte på frivillig revision, han anser att det kan leda till att fuskandet ökar.

Anser du att avskaffande av revisionsplikt kommer leda till ökad ekobrottslighet?

Berg säger att ett avskaffande skulle leda till att det blir mindre kontroll av företagen. För att ha samma granskning och kontroll som idag måste skattemyndigheten få mycket större resurser. Detta menar Berg kommer leda till att övriga samhället får betala för granskningen istället för som idag, företagen. Lennart är övertygad om att ett avskaffande kommer leda till mer fusk och mer brottslig verksamhet. Berg tror att dagens granskning är en säkerhet för banker och leverantörer. Om revisionsplikten avskaffas kommer dessa olika intressenter att kräva annan form av garantier, något som skulle kunna öka företagens kostnader.

5.7 Presentation av Företagarna

Karin Berggren arbetar som jurist på organisationen Företagarna. Företagarna är en medlemsorganisation för alla typer av småföretag. Idag är medlemsantalet ca 52 000 företag samt ett tiotal branschorganisationer. Företagarna driver ofta allmänna näringspolitiska frågor medan branschorganisationerna koncentrerar sig på sina respektive branschfrågor. De arbetar delvis med företagspolitik genom att ta fram remisser och presenterar sina medlemmars åsikter. De bistår även sina medlemmar med rådgivning och hjälp med olika typer av frågor. De flesta som arbetar med rådgivning inom organisationen är jurister dock finns det en ekonom bland dessa. Företagen vänder sig sällan till Företagarna vid frågor om redovisning, här hänvisar man istället till revisorer och bokföringsfirmor.

5.8 Presentation av intervju med Karin Berggren på Företagarna

Hur ser era medlemmar på revisionsplikten?

Den nya revisionsstandarden som ställer högre krav på årsredovisningarna har lett till att småföretagen blivit mer medvetna om revisionen. Denna medvetenhet beror på att kostnaderna för revisionen har ökat medan den upplevda nyttan bedöms vara som förr. En del av organisationens medlemmar har ansett att revisionen inte borde vara lika krävande som den är idag. Samtidigt menar Berggren att det är svårt att veta hur pass medvetna företagen är om debatten kring revisionsplikten.

Hur tror du att småföretag kommer att använda sig av en revisor om revisionsplikten avskaffas?

Berggren anser att en slopad revisionsplikt lämnar valet av revision till företagen. Hon tror att företagen bättre kan anpassa revisorns tjänster efter sina egna behov. Samtidigt kan revisorn utforma sina tjänster efter företagets behov. Valmöjligheten leder till att företagen själva väljer sin väg. Då ingen granskar företaget kan det bli lättare att slarva, samtidigt kan det leda till att företagen håller bättre ordning på sina papper.

Vilka ekonomiska effekter tror du en slopad revisionsplikt får för era medlemmar?

Idag beräknas den årliga kostnaden för revisionen ligga mellan 15 000 – 20 000 kronor. Detta menar Berggren är pengar som i synnerhet mindre enmansföretag skulle behöva i sin verksamhet. Detta kan leda till att aktiebolagsformen blir en mer attraktiv bolagsform, samtidigt är detta den bolagsform är mest expansiv, något som ger positiva effekter på arbetsmarknaden. Dock finns det även andra faktorer som kan leda till att företagen inte får särskilt mycket lägre kostnader. Blä nämner hon att banker kan ta ut högre räntor då de tar en större risk att låna ut pengar till någon som inte är granskad.

Hur uppfattar du sambandet mellan revisionsplikt och ekonomisk brottslighet?

Berggren anser att en slopad revisionsplikt lämnar mer utrymme för att företagen slarvar. Samtidigt menar hon att även om granskningen inte görs är det styrelsen i företaget som bär ansvaret för de uppgifter som finns i årsredovisningarna. Kopplingen mellan revisionsplikten och ekonomisk brottslighet menar Berggren är svår att fastställa. Hon hänvisar till en rapport som Svenskt näringsliv har gjort i samarbete med ekobrottsmyndigheten, där det fastställs att ekonomiskbrottslighet är lika vanligt i aktiebolag som i andra bolagsformer. Revisorn kan endast granska det som finns på papper, därför är det svårt för revisorn att upptäcka brottslig verksamhet då den inte redovisas. Däremot menar Berggren att revisorn hjälper företagen att inte begå omedvetna misstag.

Ser du några alternativ till revisionsplikten?

Dagens revisionsstandarder är för krångliga för småföretag. Därför ser Berggren att en självklar alternativ till revisionsplikten vore enklare revisionsstandarder för småföretagen. Hon menar att revisionen borde anpassas efter företagets storlek. Andra alternativ som varit aktuella i debatten om revisionsplikten är bla utökade resurser till skatteverket samt införandet av företagskörkort. Berggren är kritisk mot båda dessa alternativ. Hon anser att skatteverkets revisorer gör en skattegranskning av företagen som inte fyller samma funktion som dagens revisorer, därför är detta inget alternativ till dagens revisionsplikt. Att införa företagskörkort menar hon är att sätta barriärer för de som vill starta och driva företag, något som hon inte är positiv till.

Vilka för- och nackdelar ser du med revisionsplikten?

Fördelen med revisionsplikten menar Berggren är enhetlighet bland företag, dagens system gör att alla företag revideras på lika villkor. Därför blir jämförelsen mellan företagen enkel att genomföra. Största nackdelen med dagens revisionsplikt är de höga kostnaderna som detta medför företagen.

5.9 Presentation av GE Money bank

Andreas Öhman är säljchef på banken. Hans är ansvarig för att bankens säljare ska klara av och uppnå bankens mål och budget. Idag har banken många företagskunder, en stor majoritet av dessa är aktiebolag. När ett företag ska låna pengar eller söker kredit hos banken görs en kreditupplysning. Banken använder sig då av kreditupplysningsföretag, oftast vänder man sig till UC (upplysningscentralen) för att få en kreditupplysning. Denna kreditprocess tillämpas av alla bankens kontor. Andreas menar att det vid själva kreditbedömningen inte görs några skillnader mellan de olika bolagsformerna.

5.10 Presentation av intervju med Andreas Öhman på GE Money bank

Har en reviderad årsredovisning någon betydelse för kreditprocessen?

Öhman menar att revisionen har en betydande roll vid kreditgivningen. Även ett företag som har gått dåligt senaste året kan bli beviljad ett lån om de har en reviderad årsredovisning. Öhman anser att den externa revisionen är en trygghet för banken, det är ett bevis på att företagets räkenskaper sköts på ett bra sätt. Samtidigt bidrar revisionen till att öka årsredovisningens trovärdighet.

Ställs det några krav på personlig borgen för mindre aktiebolag?

Personlig borgen är en viktig faktor vid långivning hos banken. Även om ett företag inte har god kredit kan en personlig borgen leda till att företaget blir beviljad ett lån. Detta menar Öhman är speciellt viktigt för aktiebolag då bolagsformen befriar ägarna från företagets skulder. Därför krävs det oftast att någon form av säkerhet lämnas när mindre aktiebolag med sämre kreditvärdighet ska få lån och kredit.

Anser ni att revisionsplikten ska avskaffas för småföretag?

Respondenten anser inte att revisionsplikten ska avskaffas. Han menar att revisionen bidrar med trygghet för banken. Öhman påpekar att revisionen är en garanti på att företaget sköts på ett bra sätt samt att det finns riktiga värden i företaget. Den bidrar också till att informationen som finns i årsredovisningarna blir mer trovärdig.

Ser ni några andra alternativ till dagens revisionsplikt?

Öhman ser inga andra alternativ till revisionsplikten. Han anser att dagens system fungerar på ett tillfredställande sätt. Revisorerna som granskar företagen är kunniga och kvalificerade för att utföra granskningen. Om årsredovisningarna inte granskas av revisorer blir de inte lika trovärdiga, det är revisorerna som är bäst lämpade att genomföra en granskning.

5.11 Sammanställningstabell

I detta avsnitt ger vi en kort sammanfattning av de olika respondenternas svar som presenterades tidigare i kapitlet. Då respondenternas svar finns i utförligare version vill vi här endast kort återge de viktigaste likheterna och skillnaderna som vi kommer att behandla i kommande kapitel.

Frågor	Respondentgrupp	Företag	Revisorer	Intressenter
1. Inställningen till ett avskaffande av revisionsplikten?		Positiva, ser kostnadsminskning som skäl.	Ser hellre förenklingar i regelverket som ett alternativ.	Företagarna positiv. EB och banken vill behålla dagens system.
2. Alternativ till revisionsplikten?		Inga förslag.	Företagskörkort eller dylikt.	EB och banken ser inga alternativ. Företagarna ser förenklingar som alt.
3. Fördelar med avskaffande?		Kostnadsminskningar.	Kostnadsminskning för företag.	Företagarna ser kostnadsminskningar för företagen som fördel.
4. Nackdelar med avskaffande?		Inga direkta förslag	Minskad redovisningskunskap. Svårare att få lån	Svårare jämförelse mellan företag. Sämre kontroll av företag.
5. Revisorns närvaro och ekobrott?		Svårt att se kopplingen. Möjligen avskräckande funktion.	Osäker om det finns några effekter. Möjligen förebyggande effekt.	Olika svar från respondenterna.

---

6. Analys

I detta avsnitt kommer vi att göra en analys av de intervjuer vi har gjort. Vi kommer att koppla intervju svaren till de teorier vi tidigare har presenterat i uppsatsen.

6.1 Betydelsen av revision

Vi har tidigare i uppsatsen definierat intressenter som, *en grupp eller individ som påverkas av hur väl företaget når sina mål*. Intressenterna har inte heller någon kontroll över hur företaget sköts. Med detta som utgångspunkt kommer vi att presentera och analysera de intervjuer vi har gjort. Intressentmodellen beskriver ett företags omvärld samt vilka som räknas till företagets intressenter. De småföretag som vi har valt att intervjua har framförallt tre intressenter som är av betydelse, nämligen banken, leverantörer samt myndigheter. Även revisorerna spelar en betydande roll då dessa godkänner att företagets verksamhet har sköts enligt de lagar och redovisningsnormer som är uppställda. Valet av storleken på de intervjuade företagen gör att ägare, anställda och företagsledning inte är aktuella. I de företag som vi har intervjuat är ägarna även de enda eller få anställda.

De intressenter som vi har intervjuat anser att revisionen är viktig för företagen. På banken anses revisionsberättelsen vara en viktig faktor vid kreditbedömning. Den personliga relationen som finns mellan kreditgivaren och företaget är också viktig. Dock är det de reviderade företagen som har en fördel när de söker kredit. På EB anses revisionen vara en viktig faktor i det förebyggande arbetet med ekobrottslighet. Kontakten som finns mellan revisorn som reviderar företagen och myndigheten ger större inblick i företagen ur EB synvinkel. Samtidigt finns det även ett utbyte för revisorer. EB arbetar med att informera och öppna revisorernas ögon för vilka typer av brott som de måste vara medvetna om.

Företagarna hade en annan syn på revisionsplikten. Här menar Berggren att revisionsplikten inte har samma förebyggande effekt som EB påpekar. På Företagarna anses inte revisionsplikten vara ett hinder för ekonomiskbrottslighet. Inställningen är att det inte spelar roll vilken typ av företagsform som bedrivs samt om det finns en revisor. Vill företagen begå

ekobrott kommer de att göra det. Samtidigt menade respondenten på Företagarna att ett avskaffande kan leda till mer slarv från företagens sida. Samtidigt tror hon att företagens ökande ansvar också kan leda till det omvända. Här tror vi att ett företagarkörkort motsvarande det som två av revisorerna påpekade skulle kunna vara aktuellt för att lära företagen att hantera det extra pappersarbete som ett avskaffande kan leda till. På Företagarna tror man inte att ett avskaffande av revisionsplikten kommer att leda till svårigheter att få kredit hos banker och leverantörer. Denna syn skiljer sig från det svar som ges av banken där revisionsplikten anses ha en betydande roll.

De revisorer som har intervjuats anser i likhet med banken att deras arbete tillför en trygghet för främst banker. Revisorerna anser att banker vill ha någon form av trygghet gentemot företagen. Revisorerna menar också att revisionen underlättar för företagens intressenter, då det finns ett externt oberoende granskning av företagen. Ett avskaffande menar revisorerna kan leda till att det jobb som idag utförs av revisorer kan komma att läggas på intressenterna.

Företagen som intervjuades har olika åsikter om huruvida revisionen påverkar deras kreditvärdighet hos bank och leverantörer. Leverantörskontakter och tidigare affärer ansågs vara viktigare än att ha tillgång till en reviderad årsredovisning. För att få banklån ansåg ett av företagen att revisorn inte har lika stor betydelse som att företaget har sköts felfritt under en längre period.

Om revisionsplikten avskaffas kan detta leda till att revisorer få färre revisionsuppdrag, något som kan vara kännbart för revisorns ekonomi. Därför kommer vi utifrån detta resonemang jämföra revisorns egen uppfattning om sin roll med företagens upplevda nytta av revisorn.

Av de intervjuade företagen hade endast ett av dessa en negativ inställning till revisorn. Detta motiverade respondenten med att det inte finns någon kontakt med revisorn. Två av de intervjuade företagens löpande bokföring sköts av en extern bokföringsbyrå. Då detta samarbete fungerar bra och bokföringsbyrån har svar på de frågor som har uppstått, anses revisorn endast vara en extra kostnad för företaget. En kostnad som man var tvungen att bära pga nuvarande lagstiftning.

Tre av företagen var positiva till revisorn då de ansåg att revisorn tillförde företaget ett värde. Här menade respondenterna att revisorns rådgivningsarbete var viktig. En av de tre

respondenterna ansåg däremot att det endast var rådgivningen som var väsentlig för företaget. Relationen med revisorn för dessa tre företag är goda. De anser att de kan kontakta revisorn vid eventuella frågor. Tre av de fyra företagen anser att de kommer att kontakta en revisor även om revisionsplikten avskaffas. Här menade respondenterna att rådgivningen var något som de kommer att behöva i sitt arbete. Två av de tre som är positiva till revisorn menade att de skulle klara sig utan denna rådgivning men samtidigt underlättar rådgivningen arbetet då de sparar tid.

Alla tre intervjuade revisorer ansåg att revisionsplikten är viktig. De ansåg att det granskningsarbete som de utför har betydelse för kvalitén av företagets årsredovisning. Dock menade de att revisionsstandarderna som de är tvungna att följa inte är anpassade för småföretagen. De ansåg att en del av det arbete som de utför vid granskningen särskilt all arkivering är onödigt kostsam för företagen. Samtliga revisorer tror inte att företagen endast anlitar en revisor pga av revisionsplikten. De menar att granskningen är en sorts trygghet även för företagen.

Alla tre revisorer tror att ett avskaffande kommer att leda till att antalet revisionsuppdrag minskar. Samtidigt menar två av dessa att de inte skulle få färre arbetstimmar. Här menade de att de skulle kunna ägna mer tid åt rådgivningsarbetet. En av de tre revisorerna anser att revisionsplikten för småföretag bör avskaffas helt. De andra två menar att istället för att helt avskaffa revisionsplikten bör det göras förenklingar för småföretagen.

6.2 Nyttan och kostnaderna av revisionen

Vid avskaffandet av revisionsplikten i England togs hänsyn till de nyttor och kostnader som revisionsplikten medför. Här har lagstiftarna i England medvetet använt sig av en cost-benefit analys i sin regleringspolicy. När en analys görs med hjälp av cost-benefit modellen ska lagstiftare undersöka huruvida kostnaderna för en reglering överstiger nyttan. De kostnader som revisionsplikten medför är ekonomiska som drabbar företagen. Kostnaderna kan också vara samhällsekonomiska i form av ökad ekobrottslighet samt omedveten slarv som kan leda till lägre skatteintäkter för staten. Nyttan ligger i de lägre kostnaderna som ett avskaffande kan leda till. Denna kostnadsminskning skulle i ett längre perspektiv leda till att företagen kan expandera samt minska sitt beroende av externa aktörer såsom revisorer. Vi ska därför

analysera de samhällsekonomiska kostnaderna gentemot samhällsekonomiska vinsterna i form av större konkurrensmöjligheter samt incitament att expandera sin verksamhet och eventuellt skapa fler arbetstillfällen.

Alla som tillfrågades om revisionens kostnader ansåg att den var alldeles för hög. De kostnader som företagen hade för revisionen var väldigt olika. Företagen som vi har intervjuat betalar mellan 10 000 – 60 000 kr/år i revisorsarvoden. Den del av denna kostnad som företagen ansåg som skälig är för rådgivningsarbetet. Respondenterna hade olika syn på vilken nytta revisionen medförde. Revisorerna ansåg att nyttan låg i det faktum att företagen kunde visa upp en ren revisionsberättelse. På ekobrottsmyndigheten ansågs revisionen bidra till minskad ekobrottslighet, en nytta som revisionen medförde för det egna arbetet. Även på banken ansågs revisionen underlätta det egna arbetet. De som hade svårt att se revisionens direkta nytta i det egna arbetet är företagen som betalade för revisionen. Samma syn hade respondenten på Företagarna, här såg respondenten nyttan och kostnaden utifrån företagets perspektiv och inte vilka förenklingar revisionen medförde för det egna arbetet.

Om en cost-benefit analys görs anser vi att detta ska göras utifrån samhällsekonomiskt perspektiv. Dock är eventuella kostnader och vinster svåra att beräkna då det inte finns några reala siffror på dessa. Samtidigt är det väldigt svårt att göra en sådan analys utifrån dagens system. Olika företag har olika behov och nytta av en revisor i sitt arbete. För ett företag som inte har någon annan kontakt med revisorn än vid årsbokslutet inför den årliga granskningen kommer nyttan troligtvis att vara liten vilket leder till att kostnaden upplevs som stor. Andra företag som har en god kontakt med revisorn och vänder sig till denne för rådgivning kommer att uppleva en större nytta av revisorn. Dock tycker alla respondenter att kostnaderna för de tjänster som revisorn erbjuder är för höga relativt med nyttan som dessa medför. En kostnadsminskning förutsätter att företagen expanderar och investerar mer för att detta ska få positiva samhällsekonomiska effekter. Detta är dock inte helt självklart för de företag som vi har intervjuat. En sådan analys är dock svårt att göra utifrån respondenternas svar då dessa inte är fullt säkra på om detta är aktuellt för dessa.

Sett från Ekobrottsmyndighetens perspektiv är kostnaderna av ett avskaffande tydliga. Myndigheten samarbetar med revisorer vilket gör att de kan arbeta i förebyggande syfte och rätta till fel innan de blivit så pass allvarliga att de ska kräva polisiära insatser. Detta samarbete kan alltså justera fel innan rättsliga åtgärder behöver sättas in, något som är

betydligt dyrare än tillsägelse från en revisor. Då vi tidigare diskuterat företagens olika behov av en revisor, måste alltså samhällsekonomiska kostnaden bli störst bland de företag som helt och hållet väljer bort revisorn. Därför kan alltså det leda till att de små misstag som idag justeras av revisorn förbises i de företag som inte har en revisor. Här kan samhällsekonomiska kostnaderna bli för höga då misstagen kan upptäckas så sent att de inte längre går att justeras med enkla åtgärder. Detta skulle kunna leda till fler åtgärder i ett tidigt stadie, något påpekas av respondenten från EB. Det systematiska fuskandet något som idag drabbar samhället i form av mindre skatteintäkter kan också minskas menar Berg på EB. Berg menar att revisorns närvaro och anmälningsskyldighet är en viktig del i brottsförebyggande arbetet. Detta minskar samhällsekonomiska kostnaden då kostnaden för att utreda och bestraffa ekobrottslingar tenderar att vara högre än det brottsförebyggande arbetet. Samtidigt menar Berg på EB att ett avskaffande inte bara ökar samhällets kostnader då någon måste betala för den extra kontrollen som ett avskaffande leder till. Ett avskaffande kan också öka företagens kostnad då banker och andra kreditgivare måste öka sin kontroll, något som kommer att belasta företagen.

---

7. Slutsatser och diskussion

I detta avslutande kapitel kommer vi att återknyta till uppsatsen syfte och problemformulering. Våra slutsatser kommer att presenteras i punktform för att underlätta läsningen. Vi kommer också att föra en diskussion kring uppsatsens problemformulering. Avslutningsvis kommer vi att presentera förslag till vidare forskning.

7.1 Slutsats

Uppsatsen syfte är att undersöka företags och dess intressenters inställning till revisionsplikten samt för- och nackdelar med ett avskaffande. Vi har också velat undersöka vilka positiva och negativa effekter företagen tror att ett avskaffande av revisionsplikten får för dessa. Vi har även valt att jämföra intressenters och företagets syn på revisionsplikten för att åskådliggöra hur väl dessa stämmer överens med varandra.

Företag och intressenters inställning till revisionsplikten och revisorns arbete

- De företag som vi har intervjuat upplever inte att revisionsplikten tillför företaget särskilt mycket. Däremot har de olika företagen olika relationer till revisorn, något som påverkar deras syn på revisionsplikten. Synen varierar också beroende på vad en reviderad årsredovisning kan tillföra i det dagliga arbetet.
- Något som är viktigt att skilja på i revisorns arbete är rådgivningen och revisionen. Detta kan leda till att bli en intressekonflikt för revisorn då denne inte får bidra med allt för mycket hjälp enligt de normer som är uppsatta. De företag som vi har intervjuat värdesätter revisorns rådgivningsarbete högre än revisionen. Vi har kunnat finna ett samband mellan hur revisionen upplevs och hur mycket rådgivning som revisorn bistår med. De tre företagen som hade en bättre relation med revisorn upplevde inte revisionen lika kostsam för företaget. Vi kunde här se att företagen värdesatte revisionen mer i de fall där det fanns annan kontakt med revisorn än vid revisionen.

- Företagen har en ganska negativ inställning till revisionsplikten. Detta sammanfaller mycket med vilken relation företagen har med sin revisor. Företagen har dock inte insyn i revisorns arbete vilket gör det svårt för dessa att få en helhetsbild över revisorns arvode. De kostnader som företagen anser är svårast att motivera är revisionskostnader i samband med årsbokslut.
- För företagen finns fördelarna dels i de kostnadssänkningar som de kan få då de inte måste anlita en revisor samt i det fria valet de har att kunna anlita en revisor vid behov. Nackdelarna kan finnas i trovärdighetsproblem då deras årsredovisning inte är reviderad och granskad av en kunnig revisor. En annan nackdel är de högre alternativkostnader vid kreditansökan som de kan få då de inte har tillgång till en reviderad årsredovisning.

Effekter av avskaffandet.

- Alla företag som vi intervjuade ansåg att ett avskaffande skulle leda till kostnadsminskningar för företaget. Vid frågan om vilken nytta ett avskaffande medförde för deras företag upplevde vi dock att företagen inte var helt säkra på effekterna. De intervjuade företagen ser här endast de kostnadsminskningar som de kan få om de slutar att anlita revisor.
- Utifrån de intervjuer som gjorts är det svårt att ta ställning till huruvida kostnaderna av revisionen överstiger nytta eller tvärtom. För att kunna dra sådana slutsatser anser vi att man måste utforma sina intervjuer på ett sätt som skiljer på revisorns rådgivningsarbete och granskningsarbete. Dock anser vi att de svar som vi har fått tenderar till att revisionen har en högre kostnad än nytta för företagen.
- En viktig faktor är den tvång som revisionsplikten innebär för företagen. Även om ett företag har nytta av revisionen kan det faktum att detta görs under tvångsmässiga förhållanden leda till att den upplevda nyttan blir mindre än om revisionen hade gjorts efter egen vilja.

Intressenter och revisorers syn på revisionsplikten.

- Intressenterna och revisorerna var alla överens om en sak. De menade att revisionen som företagen gör är alldeles för dyr. Revisorenna menade att den revisionsstandard som finns idag är alldeles för krånglig och utförlig för att tillämpa på småföretag. Revisorerna menade att det finns en risk att företagen som granskas inte kan se den nytta de kan ha av revisionen pga de höga kostnaderna som den medför.
- Ekobrottsmyndigheten var väldigt positiv till revisionsplikten. Anledningen till detta är den hjälp som myndigheten ansåg sig få av revisorerna i förebyggandet av ekobrottslighet. Dock var det ingen av revisorerna som nämnde samarbetet som finns mellan myndigheten och revisorer vid frågan om sambandet mellan ekobrottslighet och revision. På banken menade man att den reviderade årsredovisningen kan leda till att företagen lättare kan få lån beviljade.
- Respondenten på Företagarna hade svårt att se sambandet mellan ekobrottslighet och revisionen. Här ansåg man att bolagsformen inte spelade någon roll för fuskandet. Revisorn menade man endast kunde granska det som finns på pappret, de som väljer att fuska redovisar inte detta.

7.2 Diskussion

Debatten om revisionsplikten har pågått under en väldigt lång tid. Det har gjorts olika studier inom området, vissa har kommit fram till att revisionsplikten ska avskaffas medan andra menat att den bör bibehållas som den är. Vi har i denna uppsats försökt belysa problematiken kring ett avskaffande ur ett företags- och intressentperspektiv.

Något som vi reagerade på vid de intervjuer vi gjorde med företagen var deras omedvetenhet om debatten. Diskussionen som har pågått under senaste åren verkar inte ha nått ut till de som är direkt påverkade av revisionsplikten. Detta anser vi är ett problem. Vi anser att de som påverkas av ett avskaffande borde vara de som står i fokus i debatten. Vi tycker därför att Företagarna måste ha misslyckats i sitt arbete att bilda en legal opinion bland sina medlemmar för att bedriva en kampanj för ett avskaffande av revisionsplikten om dess medlemmar inte

ens är medvetna om debatten. Detta anser vi också kan vara en antydning på hur pass komplex och invecklat redovisningsfrågor är. Något som skulle kunna motivera behovet av en revisor i företagen.

Utifrån de intervjuer som vi har gjort har vi kunnat notera att företagen inte anser att de har en direkt nytta av revisionen. Samtidigt ser tre av företagen rådgivningen som en resurs i företaget. Om revisionsplikten avskaffas tror vi att det kan finnas en risk att kontakten mellan företagen och revisorn kan bli sämre än vad den är idag. Vi delar respondenternas syn att kostnaden för revisionen är alldeles för hög. Detta leder som vi delvis kunnat se att företagen endast ser revisorn som en extra kostnad i företaget. Revisorerna borde med sin yrkeserfarenhet och kunskap vara en större resurs för företagen. Den ofrivilliga revisionen och höga kostnaderna tenderar att missgynna relationen mellan dessa två parter.

Något som varit i fokus när revisionsplikten har diskuterats är dess effekter på ekobrottsligheten. På ekobrottsmyndigheten menade man dock att kopplingen mellan ekobrottslighet och revisionen är tydlig. Dock finns det studier som visar att ekobrottslighet inte är mer förekommande i aktiebolag än andra bolagsformer som inte är underställda revisionsplikten. Vi har svårt att se kopplingen mellan ekobrottslighet och revisionsplikt. Dagens debatt om ekobrottslighet har handlat mycket om kontanthandeln och svartarbete. Revisorn kan dock endast granska den information som frivilligt lämnas av företagen. De företag som använder sig av svart arbetskraft och hanterar svarta pengar kommer knappast att redovisa detta för revisorn. Revisorn kan dock agera i viss förebyggande syfte genom sin granskning. Revisorn kan hindra att företagen begår misstag och att misstagen rättas till i ett tidigt skede. Samtidigt kan vi inte låta bli att fundera på om vi är mer brottsligt benägna i Sverige än i övriga EU-området, då Sverige är bland de få länder som inte avskaffat revisionsplikten.

Vi tror att det kan finnas en risk att ett avskaffande kan leda till att företagets viktigaste intressenter, dvs banker och leverantörer kan komma att säkra sig mot ett avskaffande. Här finns en risk att leverantörer och banker ökar sin riskpremie mot företagen som inte är granskade. Detta kan de göra genom att bl.a. ta ut högre avgifter vid kreditutlämning. Dock är det svårt att få någon större uppfattning om hur höga sådana avgifter skulle kunna bli.

Avslutningsvis tycker vi att revisionen tillför företagen ett värde. Dock är dagens revisionsstandarder alldeles för komplicerade för att tillämpas på småföretag. Detta leder också som de flesta respondenter menat att kostnaderna blir alldeles för höga för företagen. För ett litet företag kan revisionskostnaderna motsvara en månadslön. Vi anser att om revisionsstandarderna anpassas till småföretagen kan det få väldigt positiva effekter. Detta tror vi kan leda till att företagen ser nyttan med revisionen samtidigt som intressenter kan känna samma trygghet som de gör idag.

7.3 Förslag till fortsatt forskning

Vår undersökning har varit utifrån företagens och intressenternas perspektiv. De företag som vi intervjuat är verksamma i skilda branscher. En intressant studie anser vi vore att studera om det finns några påtagliga skillnader i inställningen till revisionsplikten beroende på vilken bransch företagen är verksamma i.

Ett annat förslag är att studera de branscher som har en bredare internationell verksamhet. Här vore det intressant att undersöka hur svenska företagens internationella konkurrenskraftighet påverkas av revisionsplikten. Studien skulle också kunna jämföra de skandinaviska ländernas lagstiftning för att jämföra vilka alternativ till revisionsplikten som har presenterats, samt hur väl dessa har fungerat i praktiken.

Det har inte gjorts särskilt många undersökningar som belyser de reella skillnaderna före och efter ett avskaffande. Vi tycker att även denna ansats skulle vara väldigt intressant att undersöka och studera närmare.

8. Referenslista

8.1 Tryckta källor

8.1.1 Böcker

Abrahamsson B, Andersen J-A (2005), *Organisation – att beskriva och förstå organisationer*. Liber. Malmö.

Arbnor I, Bjerke B (1994), *Företagsekonomisk metodlära*. Studentlitteratur. Lund.

Artsberg K (2003), *Redovisningsteori -policy och -praxis*. Liber Ekonomi. Malmö.

Dencscombe M (2000), *Forskningshandboken*. Studentlitteratur. Lund.

Edenhammar H, Thorell P (2005), *Företagens redovisning*. Iustus Förlag. Uppsala.

FAR Förlag (2005), *Internationell redovisningsstandard i Sverige IFRS/IAS*. Stockholm.

FAR förlag (2006), *Ekonomiska brott I aktiebolag, revisorns handlingsplikt enligt ABL*

Gröjer J E (1997), *Grundläggande redovisningsteori*. Studentlitteratur. Lund

Hatch M J (2002), *Organisationsteori: moderna, symboliska och postmoderna perspektiv*. Studentlitteratur. Lund

Holme I.M, Solvang B.K, (2000), *Forskningsmetodik – om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Studentlitteratur. Lund

Jacobsen D I, Thorsvik J (2000), *Hur moderna organisationer fungera*. Studentlitteratur. Lund.

Jacobsen D I (2002), *Vad, hur och varför?* Studentlitteratur. Lund.

Karlsson I (1998), *Introduktion till internredovisning*. Studentlitteratur. Lund.

Lundèn B (2005), *Revision, praktisk handbok för revisorer*. Björn Lundèn information

Nilsson S (1999), *Redovisningens normer och normbildare*. Studentlitteratur. Lund.

Nylen U (2005), *Att presentera kvalitativa data*. Liber ekonomi. Malmö.

Patel R, Davidson B (2003), *Forskningsmetodikens grunder*. Studentlitteratur. Lund.

Schroeder R, Clark M, Cathey J (2005), *Financial accounting theory and analysis*. Wiley.

Svensson U (2005), *Nya aktiebolagslagen, en utförlig genomgång*. Liber.

Zetterquist U, Kallig T, Styhre A (2005), *Organisation och organisering*. Liber.

8.1.2 Rapporter

Klemedsson A, Klemedsson V, Liedholm J, Zagiczek P (2006). *Revisionsplikt?*

Ekonomihögskolan vid Lunds universitet

Lundqvist S, Martinsson E, Nygren A (2003). *Den svenska revisionsplikten framtid i små aktiebolag – en undersökning av småföretagares inställning till revisionsplikt*. Göteborg universitet

8.1.3 Tidningsartiklar

Andersson P-O, *Revisorerna tillför företagsekonomisk kompetens*. Balans nr 4/2005

BRÅ, *Revisorns verksamhet*. 1978:2

Freeman R, Reed D, *Stockholders and shareholders: a new perspective corporate governance*. California management review. nr 2/1983

Halling P, *Debatten går het i Norden*. Balans. nr 3/2005

Precht E, *Skatteverket samarbetar gärna med landets revisorer*. Balans 5/2005,
Revisionsplikten, redovisningsjävet och småföretagen. Balans 2/2004

Thorell P, Norberg C, *Revisionsplikten i små aktiebolag*. Balans nr 3/2005

8.2 Muntliga källor

Intervju med företag 1. 28/4-2006

Intervju med företag 2. 11/5-2006

Intervju med företag 3. 22/5-2006

Intervju med företag 4. 23/5-2006

Intervju med revisor A. 12/5-2006

Intervju med revisor B. 15/5-2006

Intervju med revisor C. 22/5-2006

Intervju med Lennart Berg på Ekobrottsmyndigheten 26/4-06

Intervju med Karin Berggren på Företagarna 16/5-2006

Intervju med Andreas Öhman på GE Money bank 22/5-06

Föreläsning, redovisningsteori och praxis, Bengt Lindström, Södertörns högskola 25/1-2006

Bilaga 1. Företagsintervjuer

Intervju med företag 1. 28/4 - 06

Om företaget

Respondenten som intervjuades är VD i företaget. De är tre anställda och har en omsättning på ca 1,94 miljoner kronor. Företaget är ett familjeföretag och har funnits sedan 1986.

Respondenten anser att de har en ganska bra kunskap och koll på ekonomin och bokföringen. Ekonomistyrningen har respondenten inga problem att ta hand om. Men behöver delvis hjälp externt för frågor som rör avdrag och skattefrågor samt hur man ska gå tillväga.

Revisionsplikten och revisorns roll

Företaget använder sig endast av revisorn vid bokslutsperioden i samband med revisionen.

Respondenten beräknar att redovisning och revision kostar företaget ca 80 000 kr årligen.

Man beräknar att ca en fjärdedel av detta är revisorsarvodet. Då företaget endast vänder sig till bokföringsbyrån för råd och hjälp är revisorn oviktig för företaget.

”Revisorn är inte till någon hjälp för oss.”

Revisorns enda roll i företaget är revisionen pga att detta måste göras enligt lag. På företaget har man ingen kontakt med revisorn, när revisorn var inne i butiken för att köpa glasögon kände inte respondenten igen revisorn förrän revisorn sa att han var deras revisor. Kontakten med revisorn är inte särskild bra då de inte brukar träffas och har heller någon telefonkontakt. Dock tycker han inte att detta är något negativt. Det är framför allt bokföringsbyrån man har kontakt med. Det finns fullt förtroende för bokföringsbyrån med allt de gör.

”De på bokföringsbyrån är suveräna och fantastiskt duktiga.”

Den debatt som har förts om revisionsplikten är man inte medvetna om i företaget. Företaget prenumererar på Justitia som rör skattefrågor, men det har aldrig kommit upp något om revisionsplikten. Respondenten är positiv till att revisionsplikten slopas då revisorn endast är en extra utgift för företaget, något som de inte anser sig är onödigt och meningslös.

Intressenter och övrigt

Om revisionsplikten avskaffas kommer företaget inte att använda sig av en revisor mer då de får svar på sina frågor av bokföringsbyrån. De tror inte att ett avskaffande skulle få någon påverkan för deras konkurrenskraftighet. Respondenten tror dessutom inte att de skulle ha svårigheter att få lån från banken om de inte skulle ha en godkänd eller auktoriserad revisor. Detta motiverar de med att de sedan länge har haft bra ordning på sina räkenskaper skött sitt företag på ett bra sätt. Respondenten säger att de inte har haft någon anmärkning sedan 1986 då företaget bildades och det skulle bidra till att man skulle få lån fastän man inte har en godkänd eller auktoriserad revisor.

Respondenten skulle inte klara av att genomföra bokföringen själv utan behöver extern hjälp från bokföringsbyrån, då det kommer en hel del nya normer och regler som inte är möjliga att lära sig utan goda redovisningskunskaper.

Huruvida ett avskaffande skulle få konsekvenser för ekonomisk brottslighet är man tveksam till.

Avslutningsvis menar respondenten att revisorns roll i företaget är obetydligt och bidrar inte till något positivt.

”Revisorn är bara en figur som skriver sitt namn på pappret.”

Respondenten är också osäker på vad en eventuell konsultation med revisorn skulle kosta företaget. De frågor som behöver ett svar ringer man till bokföringsbyrån om och får gratis råd. Respondenten är osäker på om de skulle ställa juridiska eller skattefrågor till revisorn utan att denne debiterar företaget.

Intervju med företag 2. 11/5-06

Om företaget

Respondenten är delägare och styrelseledamot i en mäklarfirma i Stockholm. Företaget har en omsättning på ca tre miljoner och har två anställda som är de två delägarna i företaget. Bokföringsarbetet på företaget sköts av en extern revisionsfirma där företagets revisor finns. Respondenten anser att de på företaget har de kunskaper som krävs för att sköta den löpande bokföringen i företaget, dock menar respondenten att tiden inte räcker till. Därför väljer man istället att låta en extern bokföringsfirma sköta redovisningsarbetet. Detta gör att företaget kan fokusera på försäljningsarbetet.

Revisionsplikten och revisorns roll

Relationen mellan företaget och revisorn är ganska god. De känner att de kan ta kontakt med revisorn när de har frågor som behöver besvaras. Dock menar respondenten att de skulle kunna slå upp lagar och regler men det blir enklare att fråga revisorn. De har även haft kontakt med den ansvariga för den löpande bokföringen men många gånger har denne hänvisat till revisorn.

Revisorns rådgivningsarbete är den del som är viktigast för företaget. På en årsbasis beräknas den totala revisorskostnaden uppgå till ca 50 000 kr. Kostnaden för den löpande bokföringen beräknas till ca 4 000 kr varje månad. Vid en slopad revisionsplikt menar respondenten att företaget skulle minska sina kostnader motsvarande revisorsarvodet. Istället för att ringa sin revisor vid rådgivning skulle företaget kunna kontakta skattemyndigheten och mäklarsamfundet för rådgivning. Den löpande bokföringen skulle de fortfarande överlämna till en bokföringsfirma.

Respondenten menar att det kan kännas tryggt för företagets kunder att företaget är granskat av en revisor. Detta menar respondenten är speciellt viktigt men avseende på den bransch som de är verksamma i. Närvaron av en revisor ger en kvalitetsstämpel för företaget och ger kunderna en bild av att företaget är seriöst. Ett fåtal kunder har frågat huruvida företaget har en revisor eller inte. Respondenten menar att det kan finnas en risk att företaget kan tappa i konkurrenskraftighet gentemot större företag om man inte har en revisor.

”Det kan som kund kännas tryggare att välja en större firma då man vet att dessa är granskade medan de små inte är det”

Respondenten tror inte att de skulle använda sig av en revisor vid en slopad revisionsplikt. Respondenten ser revisorns rådgivningsarbete som den viktigaste delen av uppdraget. Dock skulle företaget klara sig utan detta om en revisor inte fanns närvarande. Rådgivningen skulle respondenten kunna få genom att kontakta dels bokföringsbyrån vid enklare frågor och dels skattemyndigheten vid mer komplicerade skattefrågor. Respondenten menar också att mäklarna kan vid frågor vända sig till organisationen Mäklarsamfundet för rådgivning och hjälp med olika frågor. Respondenten är inte medveten om den debatt som har förts kring revisionsplikten.

Intressenter och övrigt

Att revisionsplikten inte har slopats i Sverige ger inte företaget några konkurrensnackdelar gentemot omvärlden. Då företaget är litet och verksam inom en begränsad geografiskt område påverkas det inte av övriga EU-länders lagstiftning inom området.

Att företaget inte har en revisor kan få vissa konsekvenser då företaget ska låna pengar. Dock menar respondenten att redan idag kräver många banker personlig borgen, trots att företaget har en revisor och en årsredovisning som är bra flera år tillbaka i tiden. Detta tror respondenten betyder att revisorns närvaro inte är av en viktig betydelse för banken.

”En revisor kan endast garantera att företaget sköts bra. Banken är mer intresserad av att företaget kan betala av sina lån, något som revisorn inte kan garantera.”

Respondenten tror att en revisors närvaro gör det svårare för dem som vill fuska att göra det. Finns det ingen revisor blir det lättare att fuska då ingen granskar ens arbete menar respondenten. För att kunna upprätta hålla samma typ av kontroll och granskning ser respondenten skattemyndigheten som ett alternativ kontroll- och granskningsorgan.

Avslutningsvis menar Respondenten att en revisors närvaro kan vara en trygghet för seriösa företag gentemot konkurrenter. Revisorns närvaro gör att oseriösa företag inte kan bedriva sin verksamhet på samma sätt. Detta gör att företag känner sig mer seriösa då de vet att de är granskade och allt är som det ska. Samtidigt menar respondenten att det är svårt att veta om

revisorn gör ett bra arbete. Då den allmänna uppfattningen är att företag inte ska byta revisor ofta är det svårt att jämföra revisorer med varandra.

Intervju med företag 3. 22/5-06

Om företaget

Respondenten är verksamhetsansvarig tillika delägare i ett säkerhetsföretag belägen i Haninge utanför Stockholm. Företaget verksamhet består av förebyggande arbete med säkerhetsfrågor så som brandsäkerhet, larm och inbrott. Företagets årliga omsättning är på ca 3,5 miljoner kronor. Respondenten menar att de har ganska goda kunskaper inom redovisning på företaget. Om man skulle gradera kunskaperna från 1-5 där fem är högst skulle betyget bli en trea.

Det mesta av ekonomiarbetet sköts inom företaget. Respondenten ansvarar för planering samt har det övergripande ansvaret för ekonomistyrningen. Företagets bokföring sköts av en assistent. Denne sysslar med den löpande bokföringen såsom fakturering och uppföljning av den satta budgeten. Det är först vid årsbokslutet som företaget anlitar extern hjälp. Då överlämnar man årsredovisningen och bokslutsarbetet till en extern bokföringsfirma.

Revisionsplikten och revisorns roll

Företaget använder sig främst av revisorn när det uppstår frågor. Det är revisorns rådgivningsarbete som är den viktigaste delen för företaget. Revisorskostnaderna för företaget är ca 16 000 kr. Respondenten anser dock att dessa kostnader är onödiga för företaget.

”Med lite enklare regler kan vi sköta allt själva”

Respondenten är inte medveten om den debatt som har förts kring revisionsplikten. Denne tror inte heller att ett eventuellt avskaffande skulle påverka företaget nämnvärt. Dock tror respondenten att de skulle behöva vända sig till revisorn för viss rådgivning. Samtidigt menar respondenten att detta är beroende av priset. Företaget skulle även kunna vända sig till någon annan som är kunnig inom området, det beror helt enkelt på vilka alternativ som kommer att finnas. Idag har företaget inte kontakt med revisorn särskilt ofta. Kontakten uppstår oftast vid årsbokslutet. Respondenten uppskattar att de kontaktar revisorn vid ca fem tillfällen varje år. Respondenten ser inte något värde i att ha kvar revisionsplikten. Dock anses en revisor ge en bättre insyn i ett företag vid affärsuppgörelser. Detta menar respondenten skulle ge mer trygghet då man vet att ett företags räkenskaper är granskad av en utomstående. Respondenten ser inga andra alternativ till revisionsplikten.

Intressenter och övriga synpunkter

Respondenten anser inte att en bibehållen revisionsplikt gör företaget mindre konkurrenskraftig mot andra länder. Detta menar respondenten beror på den typ av verksamhet som de bedriver. Ett avskaffande av revisionsplikten menar respondenten ger sämre insyn i företaget. Detta kommer intressenter att ta hänsyn till vid exempelvis kreditgivning, vilket kan öka risken för spekulationer kring företaget. Respondenten har inte några direkta kopplingar mellan ekobrottslighet och revisorn. Men en revisors närvaro ökar kraven på företagen.

”Revisorns medverkan har ökat kraven på företagen att inte ha tveksamma affärer och avdrag.”

Respondenten är inte negativ till revisionsplikten. Respondenten tycker dock att om den ska bibehållas måste det göras förenklingar för småföretag. Men respondenten anser inte att den ska slopas helt och hållet.

Intervju med företag 4. 23/5-06

Om företaget

Respondenten är delägare i ett företag som är verksam inom restaurangbranschen. Företaget är beläget på Södermalm i Stockholm. Företaget har idag sju anställda och en årlig omsättning på ca fyra miljoner kronor. Respondenten anser att de har tillräckliga ekonomiska kunskaper inom företaget för att klara de dagliga frågorna som kan uppstå. De sköter det mesta av dagliga ekonomin själva medan den löpande bokföringen sköts av revisorn. Respondenten menar att de vänder sig till revisorn när de har frågor som de inte klarar av själva.

Respondenten tycker att de är duktiga på ekonomistyrningen av företaget, de planerar budget och dylikt på egen hand.

Revisionsplikten och revisorns roll

Kontakten mellan företaget och revisorn är ganska god. Revisorn sköter månadsredovisningar, årsredovisningar, bokslut, lönepapper och ger råd vid eventuella ändringar inom personal. De har på så vis en regelbunden kontakt med sin rådgivande revisor. De vänder sig också till revisorn vid frågor om exempelvis olika slags tillstånd, regler och olika tillvägagångssätt för att lösa problem som kan uppstå.

Företaget har egentligen två revisorer. Då de använder sig av en revisor i den löpande verksamheten måste de anlita en annan revisor som granskar och reviderar årsredovisningen. Den reviderande revisorn har de inte mycket kontakt med, han granskar endast årsredovisningen. Kostnaden för den löpande bokföringen är idag ca 50 000 kronor årligen medan revisionen kostar företaget ca 10 000 varje år.

Respondenten tror inte att ett avskaffande skulle påverka företaget nämnvärt. Respondenten tycker inte att de har tillräckliga kunskaper inom företaget för att sköta allt själva. Kontakten med revisorn har alltid funnits där, det är en relation som har vuxit fram under en lång tid. Samtidigt tycker respondenten att det känns bra att någon granskar och skriver under på att företagets räkenskaper är i ordning.

”Det faktum att man kan vända sig till revisorn när man har frågor underlättar väldigt mycket”

Debatten kring revisionsplikten är respondenten inte medveten om. Första gången respondenten hör talas om debatten är i samband med vår presentation av uppsatsämnet.

Respondenten tror att ett avskaffande skulle medföra vissa kostnadsänkningar för företagen. I och med att de inte måste anlita en revisor kommer de kunna spara pengar. Dock anses inte en slopad revisionsplikt skulle få några speciella konsekvenser för just deras företag. Här har revisorn blivit en del av systemet i företaget. Samtidigt menar respondenten att den löpande verksamheten inte skulle förändras. Om deras företag skulle välja att sköta den löpande bokföringen själva skulle det leda till att de skulle lägga ner betydligt mer tid på bokföringen.

”Man måste ha i åtanke att om man väljer att sköta allt själv skulle det krävas mycket mer tid och kunskap. Man måste nog välja mellan att slösa pengar och ha mer tid eller spara pengar och slösa mer tid.”

Intressenter och övriga synpunkter

Ett avskaffande skulle inte få några särskilda konsekvenser på företagets konkurrenskraftighet gentemot omvärlden då de verkar inom restaurangbranschen. Respondenten har svårt att se vilka konsekvenser ett avskaffande skulle få för företagets intressenter. Idag har företaget en god kontakt med sina leverantörer, många av leverantörerna har de haft kontakt med i mer än tio år. Denna relation tror respondenten är väldigt viktig vid kreditgivning. Hur bankerna skulle förhålla sig till en icke reviderad årsredovisning har respondenten ingen uppfattning om.

Respondenten tror att ett avskaffande kan få vissa konsekvenser på den ekonomiska brottsligheten. Det faktum att revisorn utför en revision kan verka i avskräckande syfte. Respondenten anser också att ett avskaffande skulle kunna öppna dörrarna för dem som vill ”fuska och fiffla”, som denne uttrycker det.

Bilaga 2. Revisors intervjuer

Intervju med revisor A. 12/5-06

Allmänna frågor

Respondenten är godkänd revisor sedan 1972. Respondenten driver idag en egen revisionsfirma med två anställda redovisningsassistenter, firman finns i Haninge utanför Stockholm. Revisionsbyrån har ungefär 70 småföretagare som klienter. Revisionsfirman hjälper företagen både med rådgivnings- och revisionsarbete. Assistenterna på firman ägnar sig åt företagets bokslut och hjälper till med årsredovisningen medan respondenten ägnar sig åt revisions- och rådgivningsarbetet. Tidsåtgången för revisions- och rådgivningsarbetet är väldigt olika mellan företagen. Oftast beror det på hur kunniga företagsledarna inom redovisning. Dock anses revisionen vara den del av arbetet som är mest tidskrävande.

Revision och rådgivning har båda betydelse för företagen. Huruvida företagen anser att nyttan av revisionen uppväger kostnaderna beror på vilka alternativ till revisionsplikten som finns. Idag finns inga andra alternativ vilket gör det svårt att jämföra. Dock är rådgivningen något som företagen väljer själva. En del företag är mer benägna att kontakta revisorn vid frågor. Respondenten upplever att företagen sätter värde på revisionen.

”Företagen vill ha papper på att allt är rätt samt hur utvecklingen för företagen ser ut, detta kan läggas in i revisionen.”

Revisionsplikten

Ett avskaffande av revisionsplikten behöver inte betyda en kvalitetsförsämring av företagens årsredovisningar. Huruvida det bli en kvalitetsförsämring beror på vilka alternativ till revisionen det kommer att finnas. Det måste ställas vissa kunskapskrav på den som granskar ett företag. Respondenten menar att det idag finns många redovisningskonsulter som inte är lika kunniga inom området som de tror sig vara.

Respondenten anser inte att avskaffande skulle få några märkbara effekter på dennes sätt att arbeta som revisor. Det anses inte finnas några svårigheter med att både granska och ger

företagen rådgivning. Dock skulle det bli problematiskt om det infördes ett förbud mot kombiuppdrag. Den ekonomiska påfrestningen på småföretagarna skulle bli alldeles för stor.

Huruvida ett avskaffande av revisionsplikten får positiva- eller negativa effekter för företagen beror helt på vilka alternativen blir. Respondenten menar att kraven på företagets redovisning kommer att vara lika hög som idag. Det är svårt för företagen att veta om man har en bra bokförare om revisionspliktens skulle avskaffas. Då många bokföringskonsulter anser sig vara bättre än vad de egentligen är, kommer bli problem om man inte sätter gränser och krav på konsulter. Om det inte finns några krav på dem som utför ett företags redovisning och revisionsplikten tas bort leder detta till en kvalitetsförsämring. Samtidigt vill alla företag hålla sina kostnader nere. Kan företagen vända sig till andra än revisorer för granskning kommer dessa vända sig till dem som tar lägst betalt.

”Många av småföretagarna är debiteringskänsliga och har större fokus på priset än resultatet.”

Bankerna vill ha intyg på att det finns riktiga värden i företagen. Detta intyg blir svårt att värdera om det inte ges av en person som är kvalificerad och kunnig inom området. Bankerna vill ha säkerheter och har inte möjlighet att granska företagets redovisning. Företagen har idag nytta av att kunna visa upp en ren revisionsberättelse för banker och leverantörer.

Revisionspliktens avskaffande

En klar fördel med ett avskaffande skulle vara att företagen får klara kostnadsminskningar. Idag måste revisorn dokumentera och analysera väldigt mycket information för alla företagen om granskningen ska bli komplett. Denna tid skulle revisorn kunna lägga ner på viktigare saker som klienten skulle kunna ha större nytta av.

Respondenten anser att om revisionsplikten slopas får det negativa effekter på ekonomiskbrottslighet. Denne menar att om inga andra granskningskrav finns kommer ekobrottsmyndigheten att få mer att göra.

Respondenten har svårt att se några andra alternativ till revisionsplikten. Den kontroll som gör idag är nödvändig anses vara nödvändig. Om inte revisorerna gör granskning och kontroll måste detta göras av en myndighet och då måste allmänheten bära kostnaderna.

”Idag räddar vi många skatte kronor åt staten, om vi inte fanns skulle de få göra det själva”

Avslutningsvis menar respondenten att idag uppehåller revisorerna standarden i företagen. Dessa har inte kunskapen och tiden att ägna sig åt redovisningen. Denne menar samtidigt att revisionen är en stor kostnad för företagen och anser att det måste göras vissa förändringar inom området.

Intervju med Revisor B. 15/5-06

Allmänna frågor

Respondenten har arbetat med redovisning sedan 1975 och blev auktoriserad revisor 1983. Respondenten arbetar både med stora och små företag. Dennes roll som revisor är väldigt varierande beroende klienten. Respondenten ser sig själv som en bollplank som företagen kan vända sig till vid frågor. Idag reviderar respondenten inte några företag utan överlåter detta till assistenter, en sk påskrivande revisor.

Respondenten upplever att småföretagare upplever rådgivningsarbetet som viktigast. Dock anses det att företagen upplever det viktigt att få en ren revisionsberättelse som de kan visa för intressenter. Respondenten anser inte att företagen upplever kostnaden som en belastning. Respondenten menar att om företagen vet att revisionen är något de måste göra upplevs det inte som lika påfrestande.

Revisionsplikten

Ett avskaffande av revisionsplikten skulle kunna leda till en försämring av årsredovisningen. Dock kommer de som inte väljer bort revisorn fortfarande ha samma kvalitet på årsredovisningen.

”Småföretagare som grupp kommer att få en sämre kvalitet på årsredovisningen.”

Revisorsarbetet kommer att se annorlunda ut vid ett avskaffande. Respondenten tror att revisionsfirmor kommer att tappa en del uppdrag. Idag vänder sig redovisningsbyråer till revisionsfirmor för att för bokföringen reviderad, något som ett avskaffande skulle minska. Samtidigt menar respondenten att det kommer att krävas olika typer av intyg för att företagens årsredovisningar är korrekta. Bland annat kan Skatteverket kräva att en granskning av årsberättelsen görs vilket kan leda till att revisorers arbete ökar.

Respondenten tror att även om revisionsplikten avskaffas kommer många företag att välja anlita en revisor. Leverantörer och andra intressenter kan kräva att företaget har en revisor för att få en garanti på att företaget har en leveransförmåga. Även kreditgivning kan det bli aktuellt att med någon form av intyg att företaget har säkerheter.

Huruvida ett avskaffande av revisionsplikten ger minskade kostnader för företagen beror på vilka alternativ till detta som tas fram. Respondenten menar att dagens revisionsstandard är framarbetad för stora företag. Frågan om en slopad revisionsplikt är ihopkopplad med en förenkling av revisionsstandarden för småföretag.

”Det är vansinnigt att sitta och revidera små välskötta företag efter dagens revisionsstandard.”

Revisionspliktens avskaffande

Respondenten håller inte med dem som menar att revisionsplikten bidrar till att minska ekonomisk brottslighet. Detta motiveras med att kriminella skapar sin brottslighet innan revisorn kommer in. De som vill bryta mot lagen gör det oavsett om revisionsplikten finns eller inte. Respondenten menar att de som vill fuska kan göra det oavsett bolagsform.

”Revisionen är ingen garanti på att vi får bättre företag.”

Andra samhällseffekter av ett avskaffande kan vara att aktiebolagsformen som ett sätt att bedriva företag blir mer attraktiv.

Andra alternativ till revisionsplikten skulle vara att ta fram en annan revisionsstandard för mindre aktiebolag. Respondenten ser att revisionsplikten finns kvar om man sänker revisionskraven för mindre företag och gör granskningen enklare. Detta kan göra att företagen får lägre kostnader för revisionen. Respondenten menar att någon form av granskning krävs, dock måste detta göras annorlunda för mindre företag. Att ge skatteverket större befogenheter kan bidra till att kostnaden slås ut på hela samhället. Respondenten anser att dagens system gör att revisorerna lägger ner sin tid på fel saker. Det vore bättre för en revisor att ta fram ett granskningssätt som är mer anpassad till varje enskild företagare.

En nackdel med avskaffande av revisionsplikten menar respondenten är, att företag och bokföringsbyråer lätt kan överskatta sin egen förmåga. Trots att dessa inte alltid har tillräckliga kunskaper inom området kommer de att välja bort revisorn. Detta kan ge ödesdigra konsekvenser för företagen när det väl går dåligt och företaget hamnar i konkurs.

Respondenten nämner också företagarkörkort som alternativ. Dock menar denne att det måste vara en hög kvalité på dessa utbildningar för att det ska ge en bra effekt. Dock anses inte att dessa ska vara tvångsmässiga åtgärder som företagare måste gå genom.

Respondenten menar att dagens revisionsstandard gör att revisorn ödslar tid på sådant som företagen inte har nytta av. Istället skulle revisorn kunna lägga ner tiden på konsultation som företagen behöver.

Intervju med Revisor C. 22/5-06

Allmänna frågor

Respondenten är godkänd revisor sedan 1988. Idag har respondenten ca 100 företag som klienter. Rollen i företagen ses som granskande och tillrättavisande. Respondenten menar att denne helst skulle vilja vara rådgivare och agera som en bollplank som företagen kan komma till vid frågor och idéer. Respondenten ägnar sig inte åt någon typ av bokföring hos några av sina klienter. Detta är inte tillåtet då den som granskar och reviderar företaget inte får bedriva bokföring i företaget. Idag ägnas ca 80 procent av tiden till granskning medan 20 procent av tiden går till rådgivning. Den största nyttan för företaget att anlita en revisor är granskningen.

”Nytta för företaget är den granskning en revisor utför för att få en rättvisande bild av företagets årsredovisning.”

Revisionsplikt

Respondenten tror att avskaffandet av revisionsplikten skulle leda till att kvalitén på årsredovisningarna blir sämre. Men respondenten är inte säker på vilka förändringar ett avskaffande skulle ge på kostnadssidan. Här anses kostnadsutvecklingen beror mycket på redovisningskonsulterna, troligtvis kommer dessa kunna pressa priserna. En slopad revisionsplikt skulle leda till att revisorerna får mindre revisionstimmar. Samtidigt tror respondenten att rådgivningsarbetet skulle bli mer.

Respondenten tror inte att en slopad revisionsplikt kommer leda till en ekonomisk förändring för företagen. Respondenten anser att det arbete som idag utförs av revisorerna istället kommer att utföras av redovisningskonsulter vid ett avskaffande. Respondenten menar också att företagen inte endast väljer anlita en revisor pga revisionsplikten. Revisionen anses vara en form av trygghet för företagen. Respondenten tror att ett avskaffande skulle göra det svårare för företagen att få kredit och lån hos banker och leverantörer.

”Mina klienter förstår revisionsplikten och känner det som en trygghet”

Revisionspliktens avskaffande

En fördel med avskaffande anser respondenten är, att småföretag inte kommer att behöva följa de regler som idag egentligen är utvecklade för större företag. Nackdelen med en slopad revisionsplikt anser respondenten kommer att visa sig när företag ska ansöka om lån hos bla banker. Om revisionsplikten avskaffas finns det inget bevis som visar för intressenter hur bra det går för företaget.

Respondenten vet inte hur ett avskaffande kommer att påverka den ekonomiska brottsligheten. Dock anser denne att det är viktigt att hitta medel för att bekämpa ekonomiskt brottslighet.

Avslutningsvis menar respondenten att revisionsplikten som den är bör bibehållas. Här ses samtidigt en möjlighet att avskaffa revisionsplikten för microföretag eller som respondenten benämner dessa, överlevnadsbolag. Respondenten anser att om ett sådant företag har visat en bra utveckling och har bra ordning på sina räkenskaper kan de ha en typ av bevis hos skatteverket.

Bilaga 3. Intressentintervjuer

Intervju med Karin Berggren 16/5-06

Allmänna frågor

Företagarna har 52 000 direktanslutna medlemmar och tiotal branschorganisationer som är anslutna till Företagarna. Företagarna driver ofta allmänna näringspolitiska frågor medan branschorganisationerna koncentrerar sig på sina respektive branschfrågor. Företagarna är en medlemsorganisation för alla typer av svenska företag. De arbetar delvis med företagspolitik genom att ta fram remisser och presenterar sina medlemmars åsikter. De bistår även sina medlemmar med rådgivning och hjälp med olika typer av frågor. Det finns även en del lokala föreningar i landet som hjälper till att skapa ett nätverk mellan företag och kommuner samt mellan företagen inom de olika kommunerna.

Karin är jurist på avdelningen analys & opinion. Här arbetar man främst med civilrättsliga frågor ofta gällande arbetsrätt. Viss rådgivning om skattefrågor och redovisning förekommer också om än i ganska liten skala. Företagen vänder sig sällan till Företagarna vid frågor om redovisning, här hänvisar man istället till revisorer och bokföringsfirmor. De flesta som arbetar med rådgivning inom organisationen är jurister dock finns det en ekonom bland dessa.

Småföretagens inställning

Pga den nya revisionsstandarden har småföretagarna fått upp ögonen för revisionsplikten. Den nya revisionsstandarden har bidragit till att revisorerna har högre krav på årsredovisningen. Karin menar att de företag som har tagit upp frågan menar att kostnaderna för revisionen har ökat. Samtidigt har företagarna menat att de inte upplever att nyttan av revisionen har ökat i proportion med kostnaderna.

”Den svenska revisionsstandarden är byggd på internationella standarden som riktar sig till noterade företag och är inte anpassad för mindre företag.”

Karin menar att utvecklingen inom redovisningsområdet har varit stor under de senaste fem åren. Med bakgrund till detta har Företagarna menat att revisionsplikten bör utredas och ses över. 1997 utreddes revisionsplikten och sedan dess har mycket hänt på området. Därför

menar hon att det är viktigt att en ny undersökning med hänsyn till dagens förändringar bör göras. Detta är även något som har framförts utav ett antal av organisationens medlemmar. Karin menar dock att det är svårt att säga hur pass medvetna företagen har varit om debatten.

”Den debatt som har förts har skett utav närmast sörjande, revisorer, redovisningskonsulter och företagorganisationer.”

Synen på revisionsplikten

Karin menar att det finns två sätt att se på kvalitén av årsredovisningen. Hon menar att antingen blir man mer noggrann då man vet att ingen annan granskar redovisningen eller så finner företagen utrymme för slarv. Dock påpekar hon att oavsett kontroll eller inte är styrelsen ansvarig för de uppgifter som finns i årsredovisningen.

Karin anser att ett avskaffande av revisionsplikten öppnar möjligheten för företagen att själv välja huruvida de vill anlita en revisor. Revisorn kan då istället ägna mer tid åt att anpassa revisionen för enskilda företag. Alternativet till revisionsplikten kan vara att införa två olika revisionsstandarder. En för större företag och en med lägre krav för mindre företag.

Karin menar den ekonomiska effekten vid ett avskaffande för mindre företag skulle vara betydande. Revisionskostnaderna ligger idag mellan 15 000 – 20 000 kronor/år. Många enmansföretag med låga inkomster skulle istället kunna ha en högre vinst motsvarande revisionskostnaden. Samtidigt tror Karin att företagen skulle kunna använda pengarna till att få annan kunskap om företaget.

Karin tror att ett avskaffande skulle öka benägenheten att bilda aktiebolag. Idag menar hon att många företagare inte har råd att bilda aktiebolag. Samtidigt är företagare inte benägna att ta risker om de inte har ett aktiebolag, här räknar hon även in den risk som innebär att ha anställda. Företagare som bedriver aktiebolag som bolagsform är mer benägna att expandera och utöka verksamheten.

Ett avskaffande skulle inte få några större effekter på leverantörers benägenhet att lämna kredit. Men hon anser att banker kan få en högre kostnad för de företag som avstår från revisionen. Detta då bankerna måste göra en noggrannare kontroll vid sina kreditbedömningar. Här menar Karin att det finns en risk att bankerna kan ta en högre ränta

för den ökade risken som de får. Redan idag menar Karin att det är vanligt förekommande med att banker kräver personligt borgen vid kreditgivning.

En slopad revisionsplikt kan även ge upphov till olika samhällseffekter. Bland annat tror Karin att enmansföretag skulle vara mer benägna att expandera sin verksamhet. Andra samhällseffekter skulle kunna vara en ökad ekonomisk brottslighet. Här menar Karin att ett samband mellan revisionsplikt och ekonomisk brottslighet är svårt att finna. Hon hänvisar till en rapport som Svenskt näringsliv har gjort i samarbete med ekobrottsmyndigheten. Här undersöks om ekonomisk brottslighet är lika förekommande i aktiebolag som i andra bolagsformer utan en revisionsplikt exempelvis enskild firma och handelsbolag. Undersökningen visade att det inte finns en större ekonomisk brottslighet i de verksamheter där det inte finns revisionsplikt.

”Frågan är om revisionen upptäcker det den ska göra eller om den varken har en avskräckande eller upptäckande nytta gällande ekonomisk brottslighet.”

Karin menar att revisorn endast granskar det som finns på papper. När företag begår någon form av ekonomisk brottslighet är detta ingenting som man skriver upp och redovisar för revisorn. Revisorn ser endast de officiella papperna. Med detta resonemang menar Karin att revisorn har en väldigt liten avskräckande syfte. Dock menar hon att revisorn bistår med expertkunskaper och hjälper företagen att inte begå omedvetna fel.

Ett självklart alternativ till revisionsplikten menar Karin är en mer företagsanpassad revision. Här skulle man kunna ändra villkoren för revisionen beroende på företagets storlek. Huruvida man bör ge skatteverket större resurser för granskning är hon tveksam till. Karin menar att skatterevisorer och vanliga revisorerna gör olika typer av granskning. Skatterevisorer tar mer hänsyn till statens intresse genom att försöka få in mer skatt.

Karin anser att det är viktigt att det inte sätts några barriärer som gör det svårt att starta och driva ett företag. Därför är hon mindre positiv till att införa företagarkörkort och liknande tvångsmässiga krav för att starta och bedriva näringsverksamhet. Hon menar att många är duktiga företagsledare utan att vara duktiga på ekonomi och företagets bokföring.

Avslutningsvis nämner hon också ett antal fördelar och nackdelar med revisionsplikten. Ett av fördelarna menar hon är den enhetlighet som revisionsplikten bidrar med för alla företag. Det görs ingen skillnad mellan stora och små företag. Den största nackdelen med revisionsplikten är de kostnader som dagens system medför för mindre företag. Vissa företagare anser inte att kostnaderna är motiverade.

”I och med revisionspliktens tvång är det svårt för revisorerna att få företagen att inse nyttan med revisionen, revisionen är något som måste göras.”

Intervju med Andreas Öhman 22/5-06 GE Money bank

Allmänt

Andreas är säljchef på banken. Han är ansvarig för att bankens säljare ska klara av och uppnå bankens mål och budget. Idag har banken många företagskunder, en stor majoritet av dessa är aktiebolag. När ett företag ska låna pengar eller söker kredit hos banken görs en kreditupplysning. Banken använder sig då av kreditupplysningsföretag, oftast vänder man sig till UC (upplysningscentralen) för att få en kreditupplysning. Denna kreditprocess tillämpas av alla bankens kontor. Andreas menar att det vid själva kreditbedömningen inte görs några skillnader mellan de olika bolagsformerna. Det är först vid själva långivningen som banken har olika krav på olika företag. Andreas påpekar att kommanditbolag alltid måste ställa upp med någon form av borgensåtagande, något som övriga bolag inte behöver.

Revision

Revisionen är väldigt viktig för banken. Andreas menar att en reviderad årsberättelse kan vara väldigt viktigt för att få lån, även om företagets senaste års resultat inte är det bästa.

”En externt reviderad årsredovisning kan absolut få en affär att gå igenom, även om siffrorna från föregående år inte ser bra ut”

Andreas anser att den personliga relationen till kunder är viktig. Detta är dock något som inte ska påverka bankens beslut vid kreditgivning. Andreas tycker att en personlig relation istället underlättar dialogen mellan personalen och kunderna. Det görs därför ingen skillnad mellan de företag som söker kredit för första gången och de företag som har fått kredit vid tidigare tillfällen.

Andreas tycker att en personlig borgen är viktig vid långivning. Han menar att ofta när företag har en svag kredit kan en personlig borgen bidra till att krediten blir beviljad. När enskilda firmor söker kredit och lån finns redan en personlig borgen i företagsformen. I aktiebolag finns inte personligt ansvar på samma sätt som i enskild firma därför ser banken att någon går i borgen för firman.

Den externa revisionen som görs av företagets årsredovisningar är väldigt viktig för banken.

Andreas menar att den externa revisionen är en form av trygghet för banken att företaget sköts på ett bra sätt. Revisionen ökar den ekonomiska informationens trovärdighet och stärker krediten. Därför anser Andreas att dagens revisionsplikt ska bibehållas.

”Vi vill att en utomstående ska granska företagen, det är viktigt att vi får garantier på att det finns riktiga värden i företagen”

Ett avskaffande av revisionsplikten kommer inte att få några större konsekvenser på kreditvärderingen av företag. Idag får många företag ställa upp med personlig borgen, något som banken kommer att fortsätta med även om revisionsplikten avskaffas. Andreas menar att även om revisionsplikten avskaffas vill de helst se att årsredovisningarna är granskade av en utomstående. Samtidigt menar Andreas att ett avskaffande kan leda till att marknaden blir mindre stabil. Han tror att om banker inte kräver en granskad årsredovisning kan det leda till att detta används som ett konkurrensmedel mellan bankerna.

Andreas ser inga andra alternativ till revisionsplikten. Han menar att revisorerna är de som är bäst kvalificerade för att granska företagen, därför ska de fortsätta med granskningen.

Intervju med Lennart Berg på Ekobrottsmyndigheten 26/4- 06

Om ekobrottsmyndigheten

Lennart Berg har arbetat på ekobrottsmyndigheten (EB) sedan starten 1998. EB bildades för att förbättra samarbetet mellan olika aktörer som arbetar mot ekonomisk brottslighet.

Beslutsfattarna valde att samla alla dessa aktörer under en och samma myndighet. Här arbetar idag polis, revisorer och åklagare under en och samma tak. Lennart Berg arbetar med brottsförebyggande frågor.

Hur arbetet går till

Det finns en ständig kontakt mellan näringslivsorganisationer för att sprida kunskap om brottslighet för att lättare kunna upptäcka och förebyggande ekonomisk brottslig verksamhet. Mycket arbetet går ut på att försöka förebygga ekonomisk brottslighet. Lennart menar att ekobrottsmyndighetens arbete kan delas in i två delar, 1. att utreda och lagföra ekonomisk brottslighet och 2. att förebygga och förhindra uppkomsten av ekonomisk brottslighet. Själva utredningsarbetet inleds först när det finns misstanke om brott.

I det förebyggande arbetet är kunskapsspridningen väldigt viktig, oavsett bolagsform använder man sig av samma metoder för att sprida kunskapen

Revisorers roll

Då revisorerna granskar bolagen spelar dessa en stor roll i det förebyggande. Dessa bidrar inte bara till vid brott utan de ser till att misstag och fel som begås pga okunskap rättas till innan det får allvarigare konsekvenser för företagen. Lennart menar att revisorernas roll är mest betydelsefull i aktiebolag medan det i andra bolagsformer som enskild firma och handelsbolag är bokföringsbyråer som sköter löpande bokföringen som är viktigast. Bland de företag som EB utreder sker det främst anmälan från skattemyndigheter och konkursförvaltare.

Vad som är viktigt att påpeka menar Lennart är att revisorn kan upptäcka brottslig verksamhet på ett tidigt stadium i nystartade företag. Detta beror mycket på att det kan dröja upp till ett och ett halvt år innan man kommer i kontakt med någon granskande myndighet såsom skattemyndigheten.

Arbetet med revisorer görs i gemensamma arbetsgrupper där man har löpande möten med FAR, SRS och revisorsnämnden. På dessa möten diskuteras gemensamma frågor och

planering av gemensamma kontrollaktioner som exempelvis senast mot restaurangbranschen. Det är viktigt att den information som fås vid sådana aktioner sprids vidare, vilket ledde till att revisor fick utbilda sig i hur dessa skulle handskas med fusket i kontanthandeln. En viktig del i samarbetet är att med hjälp av informationen som fås lokalisera oseriösa revisorer för att vidarebefordra information om dessa till revisorsnämnden.

Om revisionsplikten avskaffas kommer företagen ändå att behöva bokföringsbyråer för rådgivning i ännu större utsträckning än idag. Man skulle öka sina kostnader istället då man behöver mer rådgivning. Beträffande revisorns två roller (granskande och rådgivande) säger Lennart att dessa är lika viktiga då man hindrar företag från att göra fel i ett tidigt skede.

Revisionsplikten

Småföretagare är ofta medvetna om revisionsplikten när dessa bildar aktiebolag. Om man är så pass liten att man inte vill ha revisor så kan man välja andra former av bolag, exempelvis handelsbolag eller enskild firma. Revisorns närvaro är en trygghet då dessa har en skyldighet att anmäla brott och sätter således stopp för brottslig verksamhet redan i ett tidigt skede. Samarbetet med revisorer har blivit lättare i och med anmälningsskyldigheten. Dock fanns det problem i början då en del revisorer menade att man inte kunde säga av den gren man satt på. På detta sätt menar Lennart att revisorn är en garanti för leverantörer och banker att företaget och dess redovisning sköts på ett schysst sätt.

Revisionsplikten leder också till att oseriösa bokföringsbyråer kan bli upptäckta då det finns en revisor som granskar dessas arbete. Ett avskaffande av revisionsplikten tror Lennart skulle bidra till en markant ökning av fuskandet. Han menar att redan som det är har skattemyndigheterna inte tid att granska och titta på alla företag. För att uppnå samma granskning som revisorerna gör skulle skattemyndigheten behöva enorma resurser. Risken att åka fast vid fusk är större med en granskande revisor.

Ett avskaffande av revisionsplikten menar Lennart skulle medföra att banker och leverantörer skulle kräva andra former av garantier vilket skulle kunna ge företagen högre kostnader.

I små bolag skulle mängdbrottslighet att öka, avskaffandet skulle också ge EB en sämre inblick i företagen, då det finns mindre underlag att granska på. I mindre bolag finns ingen intern kontroll som i stora bolag där aktieägare kan kräva kontroll. Från näringslivet har man

haft önskan om större kontroll för att minska fusk och öka konkurrens men avskaffandet av revisionsplikten ger ju en sämre kontroll.

Om revisorerna tas bort måste skattemyndigheten få mer resurser för att kunna kontrollera företagen, detta skulle kunna bidra med större kostnader för samhället i form av ekonomiska kostnader samt leda till ökad brottslighet. Jämfört med andra europeiska länder som Tyskland, Italien och Spanien har Sverige idag lägst ekonomisk brottslighet. Idag sker kontrollarbetet på tre stadier

1. revisorer
2. skattemyndigheten och bolagsverket
3. ekobrottsmyndighet

Avslutningsvis säger Lennart att statens olika intressen kan vara motsägande, staten vill underlätta för småföretagare för att skapa fler arbetstillfällen, samtidigt vill man minska brottslighet. Avskaffandet av revisionsplikten skulle på kort sikt kunna leda till att fler jobb skapas. Men om företagen inte betalar tillräckligt med skatt får detta fler negativa konsekvenser.

Bilaga 4. Intervjumallar

Intervjumall till Ekobrottsmyndigheten

Allmänna frågor

- Vilken befattning har du?
- Hur länge har du varit anställd på ekobrottsmyndigheten?

Angående småföretag och arbetssätt

- Vilken arbetsmetod har ni för att bekämpa ekonomisk brottslighet?
- Finns det skillnader i arbetssättet beroende på bolagsform?
- Hur ser brottsstatistiken ut för mindre aktiebolag?
- Finns det skillnad i brottsbenägenhet beroende på företagets storlek?
- Finns det skillnad på anmälingsgrad mellan stora och mindre aktiebolag?

Allmänt om synen på revision och revisorns roll

- Vilken betydelse och roll har revisor vid brottsbekämpning och brottsförebyggande i ekobrottsmyndighetens arbete?
- Vilken användning har ni av revisionsberättelse och reviderat material?
- Hur och när använder ni er av materialet i ert arbete?
- Har ni något samarbete med revisionsbyråer och externa revisorer?
- Hur ser detta samarbete ut vid utredningar?
- Förekommer det att externa revisorer används som vittnen?

Om revisorns arbete

- Tycker du att en reviderad årsredovisning underlättar ert arbete? På vilket sätt?
- Tycker du att revisorn fungerar som ett kontrollinstrument? Hur och på vilket sätt?
- Anser du att revisorn bidrar till att företagens redovisning får en bättre eller sämre kvalitet?
- Vilken del av revisorns roll i ett företag anser du bidrar till mest nytta i ert arbete, rådgivning eller granskning?
- Anser du att revisorns anmälningsskyldighet vid brott följs som det bör?
- Hur stor del av anmälningarna som görs kommer från revisorn?

Om revisionsplikten

- Vad anser ni om att ha frivillig revision för mindre bolag?
  - Hur påverkas er arbete av en slopad revisionsplikt för mindre företag?
  - Anser du att avskaffande av revisionsplikt kommer leda till ökad ekobrottslighet?
  - Om revisionsplikten avskaffas vilka alternativ anser ni bör finnas för granskning?
  - Anser ni att andra alternativ till fullständig revision finns?
  - Vilka krav anser ni kan ställas på företags granskning om revisionsplikten avskaffas?
-

Övriga synpunkter

- Har du några övriga synpunkter på revisionsplikten?

Intervjumall till företag

Allmänna frågor

- Vilken befattning har du på företaget?
- Hur många anställda har företaget idag?
- Vilken omsättning har företaget?
- Hur kunnig på ekonomi anser ni er vara på företaget?
- Hur ser ekonomistyrningen ut på ert företag?
- Anser ni att ni behöver extern hjälp med företagets redovisning?

Revisionsplikten och revisorns roll för företaget

- Hur mycket och hur använder ni er av revisorn idag?
- Hur höga kostnader för revision och redovisning har ni idag?
- Anser ni att ni behöver en revisor i ert arbete?
- Är ni medvetna om den debatt som förs idag om revisionsplikten avskaffande?
- Finns det något värde i att ha kvar revisionsplikten för småföretag? Utveckla ditt svar.
- Hur tror du att en eventuell avskaffande av revisionsplikten skulle påverka er företag?
- Hur tror du att ett avskaffande skulle påverka ert arbete?
- Vilka alternativa lösningar ser du på revisionsplikten?
- Skulle ni använda er av en revisor även om revisionsplikten avskaffas?
- Hur ofta har ni kontakt med revisorn?

Intressenter och övriga synpunkter

- Med tanke på avvecklingen av revisionsplikten inom ett antal EU-länder, anser ni att er konkurrenskraftighet minskar?
- Tror ni att intressenters (banker och leverantörer) syn på ert företag förändras vid avskaffande av revisionsplikten?
- Hur förhåller ni er till revisors närvaro och ekonomisk brottslighet?
- Har ni några övriga synpunkter om revisorns roll och revisionsplikten?

Intervjumall för revisorer

Allmänna frågor

- Är du en auktoriserad eller godkänd revisor?
  - Hur länge har du arbetat som revisor?
  - Hur många småföretag har du som kunder?
  - Hur ser du på din roll i företaget?
  - Hur många timmar avsätter du för småföretag bokföring? Till vilken kostnad?
  - Hur stor andel av dessa timmar åtgår till revision respektive rådgivning?
  - Vilken del av ditt arbete tror du att småföretag har mest behov av, revision eller rådgivning?
  - Hur ser du på ett företags nytta att anlita en revisor gentemot kostnaderna?
-

Revisionsplikt och företagen

- Vilka eventuella skillnader anser du att ett avskaffande av revisionsplikten skulle medföra för kvalitén av småföretags årsredovisning? Utveckla ditt svar.
  - Vilka eventuella förändringar skulle avskaffande av revisionsplikten få för ert arbete?
  - Hur tror du att småföretag kommer att använda sig av en revisor om revisionsplikten avskaffas?
  - Vilka ekonomiska effekter tror du en slopad revisionsplikt får för dina klienter?
  - Tror du att småföretag endast använder sig av revisorn pga revisionsplikten?
  - Hur tror du de företag du är revisor för förhåller sig till revisionsplikten?
  - Tror du att avskaffande av revisionsplikten kan göra det svårare för företag att få banklån och kredit?
-

Revisionspliktens avskaffande

- Vilka för- och nackdelar ser du med avskaffandet av revisionsplikten?
  - Hur förhåller du dig till revisionsplikten och ekonomisk brottslighet?
  - Tror du att en slopad revisionsplikt skulle få någon påverkan för den ekonomiska brottsligheten?
  - Vilka samhällseffekter tror du att en slopad revisionsplikt får?
  - Vilka eventuella alternativ till revisionsplikten ser du?
-

Övriga synpunkter

- Har du några övriga synpunkter på revisionsplikten?

Intervjumall till Företagarna

Allmänna frågor

- Vilken befattning har du?
  - Hur arbetar er organisation?
  - Hur många medlemmar har ni?
  - Vilken roll har er organisation bland företag?
  - Har ni någon särskild arbetsätt beroende på företagsstorlek?
  - Kan era medlemmar vända sig till er vid frågor angående redovisning?
-

Småföretagens inställning

- Hur ser era medlemmar på revisionsplikten?
  - Hur är småföretagens inställning gentemot revisorn?
  - Har ni några diskussioner med era medlemmar angående revisionen och revisorns arbete?
-

Synen på revisionsplikten

- Vilka eventuella skillnader anser du att ett avskaffande av revisionsplikten skulle medföra för kvalitén av småföretags årsredovisning?
- Hur tror du att småföretag kommer att använda sig av en revisor om revisionsplikten avskaffas?
- Vilka ekonomiska effekter tror du en slopad revisionsplikt får för era medlemmar?
- Vilka andra effekter än ekonomiska tror du att en slopad revisionsplikt får för företagen?
- Tror du en slopad revisionsplikt skulle bidra till att antalet företag som drivs i AB-form skulle öka?
- Hur tror du ett avskaffande skulle påverka företagens intressenter? Bank, leverantörer.
- Vilka samhällseffekter tror du att en slopad revisionsplikt kan leda till?
- Tror du att en slopad revisionsplikt bland mindre företag ger större internationell konkurrenskraftighet?
- Hur uppfattar du sambandet mellan revisionsplikt och ekonomisk brottslighet?
- Ser du några alternativ till revisionsplikten?
- Vilka för- och nackdelar ser med revisionsplikten?

Övriga synpunkter

- Har du några övriga synpunkter på revisionsplikten?

Intervjumall till bank

Allmänna frågor

- Vilken befattning har du på banken?
  - Vad har du för arbetsuppgifter?
  - Hur stor andel av era kunder är aktiebolag?
  - Hur går ni tillväga när ni värderar ett företagskreditvärdighet?
  - Finns det några skillnader på kreditprocessen beroende på bolagsform?
-

Revisionen

- Har en reviderad årsredovisning någon betydelse för kreditprocessen?
  - Hur värderas den personliga relationen som ni har med kredittagarna?
  - Finns det några skillnader mellan första gången kreditvärdering görs och den löpande kreditvärderingen?
  - Ställs det några krav på personlig borgen för mindre aktiebolag?
  - Finns det några skillnader mellan bolagsformerna de tillfällen ni kräver personlig borgen eller andra säkerheter?
  - Vilken nytta har ni av en reviderad årsredovisning?
  - Bidrar revisionen till att årsredovisningarna blir mer trovärdiga?
-

Revisionsplikten

- Anser ni att revisionsplikten ska avskaffas för småföretag?
  - Ser ni några andra alternativ till dagens revisionsplikt?
  - Tror du att det kan vara ett konkurrensmedel att inte kräva en extern revisor?
-

Övriga synpunkter

- Har du några övriga synpunkter på revisionsplikten?